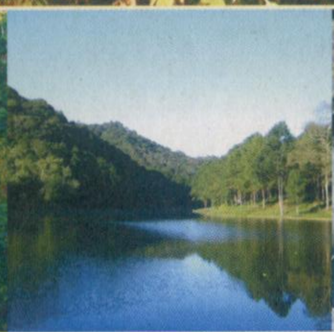
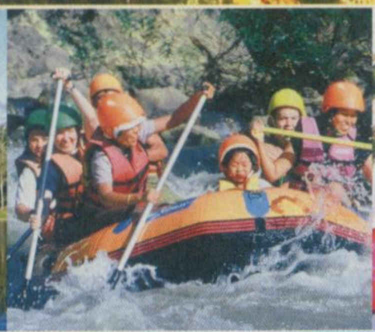

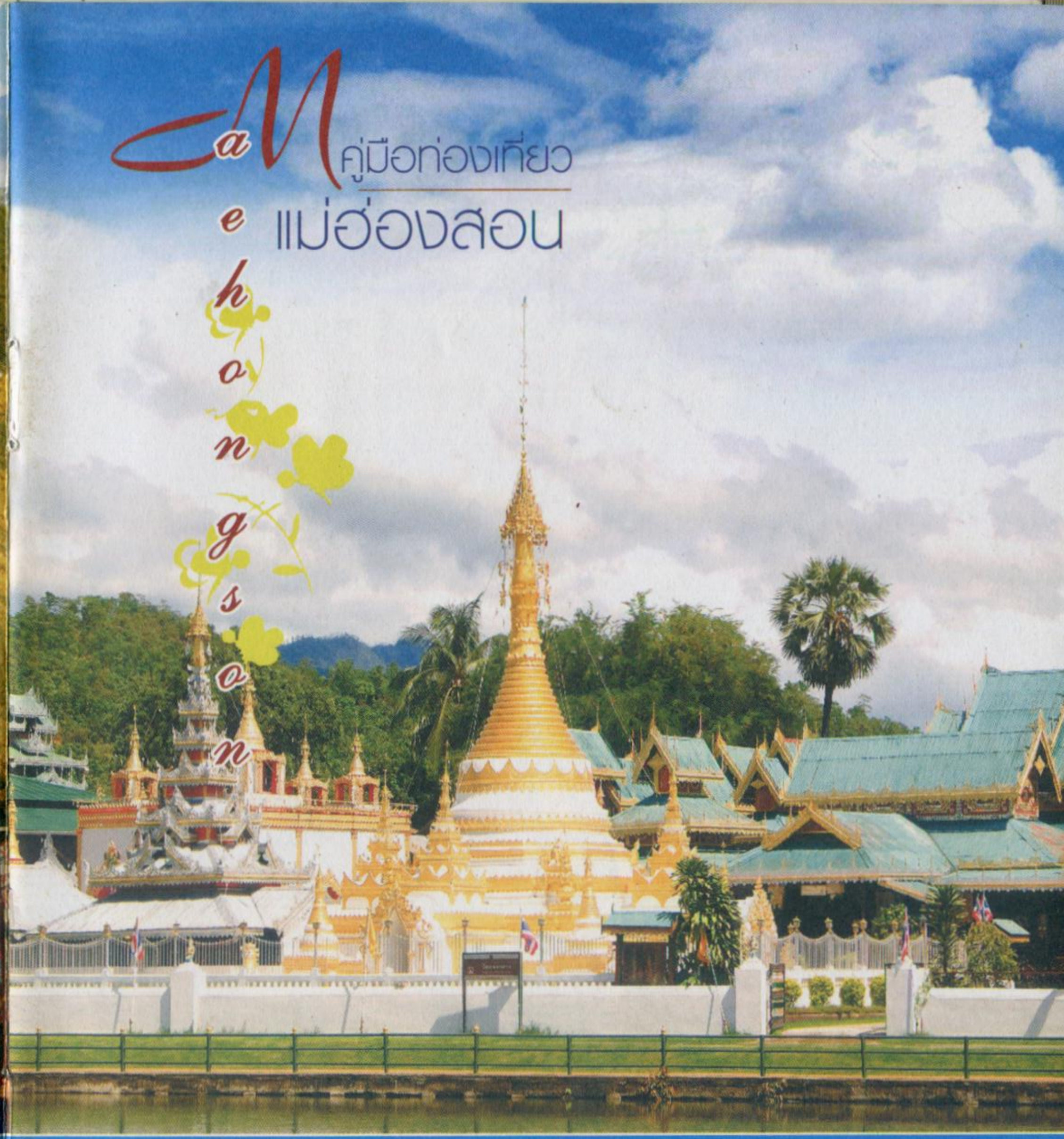

จัดทำโดย:

ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ที่ว่าการอำเภอเมือง (หลังเก่า) ถ.ขุนลุมประพาส อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000
โทร. 0 5361 2982, 0 5361 2983 โทรสาร 0 5361 2984
www.tat.or.th/maehongson-co-center, www.travelmaehongson.org
E-mail:tatmhs@tat.or.th

สำนักงานภาคเหนือ เขต 1 (เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน-ลำพูน-ลำปาง)
105/1 ถ.เชียงใหม่-ลำพูน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
โทร. 0 5324 8604, 0 5324 8607 โทรสาร 0 5324 8605
www.tat.or.th/north1

Mae Hong Son คู่มือท่องเที่ยว แม่ฮ่องสอน

หมอกสามฤดู กองมูเสียดฟ้า
ป่าเขียวขจี ผู้คนดี ประเพณีงาม ลือนามถิ่นบัวตอง

ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ที่ว่าการอำเภอเมือง (หลังเก่า) ถ.ขุนลุมประพาส อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000
โทร. 0 5361 2982, 0 5361 2983 โทรสาร. 0 5361 2984
www.tat.or.th/maehongson-co-center, www.travelmaehongson.org, E-mail:tatmhs@tat.or.th

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคเหนือของไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับ ประเทศสหภาพเมียนม่าร์ ห่างจากกรุงเทพฯ 924 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวม 13,184.4 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบัน แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ เมืองแม่ฮ่องสอน แม่สะเรียง ขุนยวม ปาย แม่ลาน้อย สบเมย และอำเภอปางมะผ้า มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับรัฐฉานของประเทศสหภาพเมียนม่าร์
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอท่าสองยางจังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอแม่แจ่ม และอำเภอฮอด จังหวัด เชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนม่าร์

แม่ฮ่องสอน ได้ชื่อว่าเมืองสามหมอก เนื่องจากล้อมรอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนไม่ว่าฤดูหนาว หรือฤดูฝน จะปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้งปี มีความสวยงามของธรรมชาติ ป่าเขาสลับซับซ้อนและป่าไม้นานาพันธุ์ จนมีการเปรียบว่าเสมือนกับเป็นสวิสเซอร์แลนด์

แม่ฮ่องสอน ในอดีตถือเป็นเมืองที่เร้นลับ เนื่องจากการเดินทางมีถนนเพียงสายเดียว คือทางหลวงหมายเลข 108 จากจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอหางดง สันป่าตอง จอมทอง ฮอด แม่สะเรียง แม่ลาน้อย และขุนยวม ถึงเมืองแม่ฮ่องสอนรวมระยะทางประมาณ 369 กิโลเมตร เส้นทางเป็นเขามีความคดโค้งถึง 1,864 โค้ง แต่มีความสวยงาม ปัจจุบั่นมีอีกสาย คือ ทางหลวงหมายเลข 1095 หรือเส้นทางแม่มาลัย-ปาย จากอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอ ปายและปางมะผ้าถึงอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะทาง 245 กิโลเมตร

ประวัติเมืองแม่ฮ่องสอน

สมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ แม่ฮ่องสอนเป็นเพียงชุมชนบ้านป่า มีชาวไทยใหญ่อาศัยอยู่ตามรอยต่อระหว่างประเทศไทยและสหภาพเมียนม่าร์ พื้นที่ส่วนนี้เป็นช่องทางที่กองทัพเมียนม่าร์ ผ่านเพื่อมาตีกรุงศรีอยุธยา และหัวเมืองฝ่ายเหนือของไทยเท่านั้น จนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ประมาณปี พ.ศ. 2374 เจ้าผู้ครองเชียงใหม่ องค์ที่ 5 นามว่า พระเจ้ามโหตรประเทศได้ให้ เจ้าแก้วเมืองมาเป็นแม่กอง นำไพร่พลช้างต่อและหมอควาญออกสำรวจสถานการณ์ชายแดนด้านตะวันตกและให้จับช้างป่าไปใช้งานที่นครเชียงใหม่ เจ้าแก้วเมืองมา ได้พบหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่งทำเลดี มีหมูป่ามากินดินโป่งชุกชุม จึงตั้งหมู่บ้านและเรียกชื่อบ้านโป่งหมูต่อมาเพี้ยนเป็นปางหมูแล้วเลือกพะกาหม่องเป็นผู้นำ พะกาหม่องได้ร่วมกับเจ้าแก้วเมืองมา คล้องช้างทางทิศใต้ของหมู่บ้านจนได้ช้างป่าเพียงพอ และมาถึงหมู่บ้านอีกแห่ง มีร่องน้ำเหมาะแก่การฝึกช้างป่า จึงหยุดไพร่พลฝึกช้างและก่อนกลับเชียงใหม่ ได้แต่งตั้งให้แสนโกม บุตรเขยของพะกาหม่องเป็นผู้ใหญ่บ้าน และตั้งชื่อหมู่บ้านว่าแม่ร่องสอน หมายถึง ที่มีร่องน้ำฝึกช้างต่อมาเพี้ยนเป็น แม่ฮ่องสอน จนถึงปัจจุบัน

กระทั่งปี พ.ศ. 2399 เกิดการสู้รบในประเทศเมียนม่าร์ ทำให้ชาวไทยใหญ่จากเมืองจ๋ำก่าและเมืองหมอกใหม่ อพยพเข้ามาอยู่ที่บ้านปางหมูและแม่ฮ่องสอนเพิ่มขึ้น ผู้อพยพครั้งนั้นมีบุคคลสำคัญ 2 คน คือ เจ้าฟ้าโกหล่าน และชานกะเล หลังจากเข้ามาอยู่เมืองไทย ชานกะเลได้ช่วยงานจนเป็นที่รักใคร่ของพะกาหม่อง จึงได้ยกบุตรสาวคนรองชื่อ นางใส ให้เป็นภรรยา ชานกะเลได้นำครอบครัวลงใต้มาอยู่ที่เมืองกุ๋นลมหรือขุนยวมปัจจุบัน และได้เป็นผู้ปกครองเมืองกุ๋นลมเป็นคนแรก ต่อมานางใส ภรรยาถึงแก่กรรม เจ้าฟ้าโกหล่านจึงได้ยกหลานสาวชื่อ เจ้านางเมียะ ให้เป็นภรรยา ชานกะเลปกครองเมืองกุ๋นลมได้เจริญรุ่งเรืองมีการค้ากับเมียนม่าร์สามารถส่งค่าตอไม้ให้เจ้านครเชียงใหม่จำนวนมาก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2417 เจ้าอินทวิชยานนท์ได้แต่งตั้งให้ชานกะเลเป็นพญาสิงหนาทราชา ปกครองเมืองแม่ฮ่องสอนจนถึงแก่กรรมปี พ.ศ. 2427 เจ้านางเมี๊ยะได้ปกครองเมืองสืบต่อมา และมีการเปลี่ยนผู้ปกครองหลายคน จนถึงปี พ.ศ. 2443 สมัยรัชกาลที่ 5 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองแม่ฮ่องสอน เมืองขุนยวม เมืองยวมใต้ (แม่สะเรียง) และเมืองปาย ตั้งเป็นเชียงใหม่ตะวันตก พ.ศ. 2446 เปลี่ยนเป็นบริเวณพายัพเหนือ ขึ้นตรงต่อมณฑลพายัพและตั้งที่ว่าการเมืองแม่ฮ่องสอน ในปี พ.ศ. 2453 จนถึงสมัยรัชกาลที่ 6 ทรงโปรดให้ตั้งเป็นจังหวัดแม่ฮ่องสอน และโปรดเกล้าให้พระศรสุราชเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดคนแรก จนถึงปี พ.ศ. 2476 จึงได้โอนขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทยจนถึงปัจจุบัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงนำต้นกำเนิดคือร่องน้ำสอนช้าง และช้างตัวเดียวเล่นน้ำ เป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัด

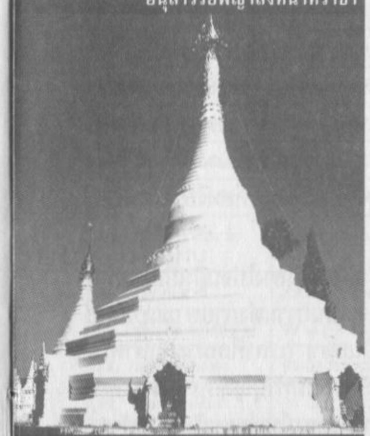

สถานที่ท่องเที่ยวและสิ่งที่น่าสนใจ

ภูเขาและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และวิถีชีวิตอย่างเรียบง่าย ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี บ้านเรือนที่อยู่อาศัย ตลอดจนการแต่งกายแบบ ชุดไต คือชายนุ่งกางเกงคล้ายกางเกงจีน หรือกางเกงชาวเล สวมเสื้อคอกลม แขนยาวป้ายแบบจีน หญิงนุ่งผ้าถุงยาว สวมเสื้อทรงกระบอกตัวสั้นเพียงเอว ภาษาที่ใช้และอาหารการกินของชาวเมือง สิ่งเหล่านี้นับเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญ

อนุสาวรีย์พญาสิงหนาทราชา

วัดพระธาตุดอยกองมู

วัดหัวเวียง หรือ วัดกลางเวียง

อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

สถานที่ท่องเที่ยวในตัวเมือง

❑ **อนุสาวรีย์พญาสิงหนาทราชา** ตั้งอยู่ต้นถนนขุนลุมประพาส ประวัติพญาสิงหนาทราชา เดิมชื่อ ชานกะเล เป็นชาว ไทยใหญ่ ได้รวบรวมผู้คนตั้งหมู่บ้านขึ้นชื่อว่า "บ้านขุนยวม" ต่อมาได้ยกขึ้นเป็นเมือง ถึงปี พ.ศ. 2417 จึงได้เปลี่ยนชื่อ เป็นเมืองแม่ฮ่องสอน และพระเจ้าอินทวิชยานนท์เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ยกบรรดาศักดิ์ชานกะเลเป็น พญาสิงหนาทราชา และแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนแรก

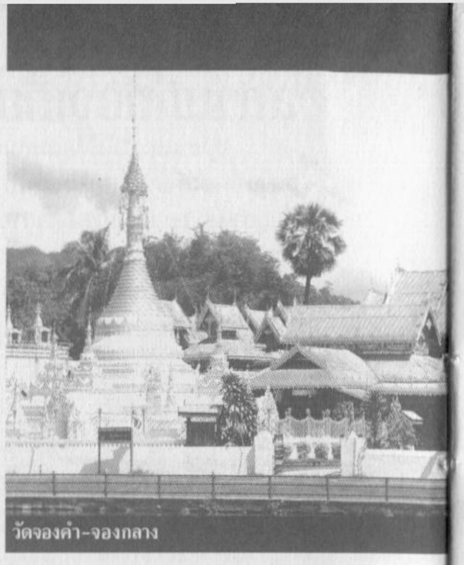
❑ **วัดพระธาตุดอยกองมู** หรือชื่อเดิมว่า วัดปลายดอย ตั้งอยู่บนดอยกองมู ทางทิศตะวันตก ของตัวเมืองแม่ฮ่องสอนเป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญที่สุด ประกอบด้วยเจดีย์ 2 องค์ องค์ใหญ่สร้างโดย "จองต่องสู่" เมื่อ พ.ศ. 2403 ส่วนเจดีย์องค์เล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2417 โดย "พญาสิงหนาทราชา" เจ้าผู้ครองเมืองแม่ฮ่องสอน จากวัดพระธาตุดอยกองมู สามารถมองเห็นภูมิประเทศเมืองแม่ฮ่องสอนได้อย่างชัดเจน ปัจจุบัน มีถนนลาดยางขึ้นสู่พระธาตุดอยกองมู ระยะทางราว 2 กิโลเมตร วัดนี้มีงานประจำปี เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันออกพรรษาจะมีการตักบาตรเทโวโรหนะตามทางลงเขาด้วย

❑ **วัดก้ำก่อ** (ภาษาไต แปลว่า ดอกบุนนาค) เป็นวัดเก่าแก่คู่เมืองแม่ฮ่องสอน สร้างเมื่อ พ.ศ. 2433 มีลักษณะสถาปัตยกรรมที่งดงาม โดยเฉพาะที่มีหลังคาคลุมทางเดินตั้งแต่ ซุ้มทางเข้าไปสู่ศาลา และมีตำราภาษาไทยใหญ่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยใหญ่กับเจ้าอโนรธามังช่อ ปัจจุบัน ได้แปลเป็นภาษาไทยโดยพระมหาบุญรักษ์ สุปัญโญ ท่านเจ้าอาวาสวัดนี้

❑ **วัดหัวเวียง หรือ วัดกลางเวียง** ตั้งอยู่ใจกลางเมือง เป็นที่ประดิษฐานของพระเจ้าพลาละแข่ง พระพุทธรูปทรงเครื่องที่งดงามมาก มีประวัติว่าหล่อจำลองจาก "พระมหามุนี" พระเจ้าพลาละแข่งองค์จริง ณ เมืองมัณฑะเลย์ ประเทศพม่า โดยลุงจองโพหย่า เดินทางไปนิมนต์มา พระเจ้าพลาละแข่งองค์นี้ หล่อเป็นท่อนๆ ทั้งหมด 9 ท่อน ล่องตามแม่น้ำปาย แล้วมาประกอบที่วัดพระนอนและนำมาประดิษฐานที่วัดหัวเวียง ชาวแม่ฮ่องสอนถือว่าเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองอีกองค์หนึ่ง

❑ **หนองจองคำ** อยู่หน้าวัดจองคำและวัดจองกลาง เป็นหนองน้ำกลางเมืองที่เกิดตามธรรมชาติ มีน้ำตลอดปี เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และใช้เป็นสถานที่จัดงานประเพณีที่สำคัญๆ ของจังหวัด มีทัศนียภาพที่สวยงามโดยเฉพาะหากมองวัดจองคำและวัดจองกลางผ่านหนองน้ำจองคำแห่งนี้

❑ **วัดจองคำ** เป็นวัดเก่าแก่สร้างเมื่อ พ.ศ. 2340 เป็นศิลปะแบบไทยใหญ่ ที่แปลกตา และงดงามมาก หลังคารูปปราสาทเพราะมีคติว่า เป็นของสูงผู้ที่ประทับอยู่ควรจะเป็นพระมหากษัตริย์หรือตัวแทนพระศาสนาจึงเป็นที่ประดิษฐาน ของหลวงพ่อโต ขนาดหน้าตักกว้าง 4.85 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2477 โดยช่างฝีมือชาวพม่า เป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่คล้ายกับพระศรีศากยมุนี (หลวงพ่อโต) ที่วิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม

วัดจองคำ-จองกลาง

❑ **วัดจองกลาง** ตั้งติดวัดจองคำ ภายในวิหารมีแท่นตั้งพระพุทธสิหิงค์จำลองปิดทองเหลืองอร่ามทั้งองค์ นอกจากนี้มีสิ่งที่น่าสนใจ เช่น ตุ๊กตาแกะสลักไม้ รูปคนและสัตว์เกี่ยวกับพระเวสสันดรชาดก จำนวน 33 ตัว ซึ่งนำมาจากพม่าตั้งแต่ พ.ศ. 2400 ภาพจิตรกรรมแผ่นกระจกเรื่องพระเวสสันดรชาดกและภาพพุทธประวัติ รวมภาพวิถีของคนสมัยนั้น หลายภาพมีคำบรรยายใต้ภาพเป็นภาษาพม่าว่าเป็นฝีมือช่างจากมัณฑะเลย์

❑ **วัดพระนอน** ตั้งอยู่เชิงดอยกองมู เป็นที่ประดิษฐานพระนอนองค์ใหญ่ ศิลปะแบบไทยใหญ่ขนาดยาว 12 เมตร งดงามมาก ตามประวัติเล่าว่าพระนางเมี๊ยะ ชายาของ พญาสิงหนาทราชาสร้างขึ้น ภายในบริเวณมีรูปปั้นสิงห์โตขนาดใหญ่ 2 ตัวเคียงข้างกัน อยู่ระหว่างทางที่จะขึ้นไปนมัสการพระธาตุกองมู เป็นสิงห์โตที่มีลักษณะงดงามและสมบูรณ์มากสร้างโดยพระนางเมี๊ยะตัวหนึ่ง และโดยพญาสิงหนาทราชาตัวหนึ่ง ในบริเวณเดียวกันยังมีวัดอีก 2 วัด คือ วัดม่วยต่อหรือวัดพระธาตุดอยกองมูและวัดก้ำก่อ

❑ **ตลาดเช้า** ตั้งอยู่ใกล้วัดหัวเวียง ถนนสิงหนาทบำรุง เริ่มตั้งแต่รุ่งสางไปจนถึงเย็นของทุกวัน นักท่องเที่ยวสามารถชมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวแม่ฮ่องสอนไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายตามแบบไทยใหญ่หรือชาวเขาที่มาซื้อสินค้าอาหารพื้นเมืองรวมทั้งพืชผัก ผลไม้ท้องถิ่นสดๆ (เวลาที่เหมาะสมสำหรับการชมตลาดเช้าควรเริ่มตั้งแต่เช้ามืดถึงประมาณ 09.00 น.) นักท่องเที่ยวนิยมทำบุญตักบาตรพระสงฆ์บริเวณหน้าตลาดและรับประทานอาหารเช้า เช่น โจ๊ก ข้าวต้ม เกาเหลาเลือดหมูในตลาดเช้าแห่งนี้ด้วย

สถานที่ท่องเที่ยวนอกเมืองสายใต้ (บนเส้นทาง 108) และสายตะวันตก

❑ **เขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำผาบ่อง** จากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนไปทางทิศใต้ประมาณ 12 กิโลเมตร เป็นเขื่อนกั้นลำน้ำแม่ละมาด ผลิตกระแสไฟฟ้า เพื่อใช้ในตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ในบริเวณตัวเขื่อนมีศาลาพักผ่อน ท่ามกลางบรรยากาศที่ดี

❑ **บ่อน้ำร้อนผาบ่อง** ตั้งอยู่ที่บ้านผาบ่อง ต.ผาบ่อง ห่างจากแม่ฮ่องสอนไปทาง อ.ขุนยวม 10 กม. (โดยใช้เส้นทางหมายเลข 108 เก่า) บ่อน้ำร้อนตั้งอยู่ทางขวามือ บ่อน้ำร้อนมีพื้นที่ประมาณ 4 ไร่ เป็นบ่อน้ำร้อนที่มีแร่กำมะถันเจืออยู่ อุณหภูมิความร้อนยังไม่สูงเพียงแต่ต้มไข่สุก นักท่องเที่ยวสามารถอาบน้ำแร่ได้ โดยห้องเดี่ยว 40 บาท/ 1 ชม. ห้องรวม 300 บาท/1 ชม.

❑ **หมู่บ้านหัตถกรรมป่าปุ๊** ห่างจากตัว อ.เมืองแม่ฮ่องสอนไปทางทิศใต้ 10 กิโลเมตร เดิมเป็นชุมชนดั้งเดิมของชาวไทยใหญ่ แต่ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านของชาวกะเหรี่ยงปาเกอญอ ซึ่งสืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าที่มีรูปแบบเอกลักษณ์มาแต่โบราณ ต่อมาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในการให้ความรู้การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติและออกแบบลายผ้าเพื่อเป็นการเสริมรายได้ให้กับชุมชน รวมทั้งมีการทำหีบน้ำมันงาหีบอ้อย และบริการที่พักแบบโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยวที่สนใจสามารถติดต่อได้ที่ โทร. 0-5368-6195, 0-5368-6028

❑ **บ้านน้ำเพียงดิน** อยู่ในเขตตำบลผาบ่อง เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวล่องเรือตามน้ำ จากบ้านห้วยเดื่อไปบ้านน้ำเพียงดิน โดยเรือหางยาว ราคาลำละ 500-600 บาท นั่งได้ 8 คน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง ตลอดเส้นทางจะผ่านระลอกน้ำที่ระดับลดหลั่นไปคล้ายธารน้ำตกนับเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ โทร. 0-5368-4160

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังสามารถแวะชมและสัมผัสชีวิตชาวกะเหรี่ยงปาด่องที่บ้านห้วยปูแกง ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปายและมีที่พักแบบโฮมสเตย์บริการนักท่องเที่ยวสอบถามรายละเอียดและติดต่อได้ที่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อ.เมืองแม่ฮ่องสอน โทร. 0-5362-0371

❑ **เรือนประทับแรมโป่งแดง** จากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 5 กิโลเมตร ตั้งอยู่ภายในศูนย์โครงการพัฒนาตามพระราชดำริท่าโป่งแดง ซึ่งทำการทดลองเพาะปลูกพืชผลไม้ต่างๆ มีศูนย์ปศุสัตว์ แยกไปทางซ้ายมือประมาณ 2 กิโลเมตร มีเรือนประทับแรมและพักผ่อนอิริยาบถ ตั้งอยู่บนเนินเขาเล็กๆ ด้านหน้ามีแม่น้ำปายไหลผ่าน รอบๆ มีไม้ดอกไม้ประดับปลูกไว้อย่างสวยงาม

❑ **โฮมสเตย์บ้านห้วยฮี้** บ้านห้วยฮี้เป็นหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง เรียกตัวเองว่า ปกากญอ เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก จำนวน 28 หลังคาเรือน มีประชากรราว 50 คน อยู่ในพื้นที่ ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน 26 กิโลเมตรบนเส้นทางถนนลูกรัง เส้นแม่ฮ่องสอน-เฟิร์นริมธารรีสอร์ท-บ้านแม่สะกึด-วัดจันทร์ ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 1.30 ชม. กิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญ พักโฮมสเตย์ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวกะเหรี่ยง ชมกล้วยไม้ป่าร้อยกว่าชนิด เดินป่าเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติดอยปุย กางเต็นท์สัมผัสอากาศหนาวบนดอยปุยสูงจากระดับน้ำทะเลกว่า 1,700 เมตร

❑ **ยอดดอยปุย** อยู่ในเขตบ้านห้วยฮี้ ตำบลห้วยปูลิง เป็นยอดเขาที่สูง 1.752 เมตร มีลักษณะเป็นลานกว้างลดหลั่นกันเป็นชั้น

❑ **หมู่บ้านแม้วไมโครเวฟ** (บ้านยอดดอย) เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง อาศัยอยู่บนดอย สูงกว่าระดับน้ำทะเล 1,000 เมตร มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายและรักษาประเพณีเดิมอย่างเคร่งครัด เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวน่าไปสัมผัส การเดินทางจากแม่ฮ่องสอนไปหมู่บ้านป่าลาน 32 กม. (เส้นทางแม่ฮ่องสอน-ขุนยวม) และเลี้ยวซ้ายขึ้นหมู่บ้าน ซึ่งเป็นทางสูงชันอีกราว 8 กม.

สถานที่ท่องเที่ยวนอกเมืองสายเหนือ (บนเส้นทาง 1095)

❑ **ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์** ตั้งอยู่ในเขต ต.ปางหมู อ.เมืองแม่ฮ่องสอน เป็นที่ทำการอุทยานมีบ้านพักจำนวน 7 หลังและบริเวณกางเต็นท์บริการนักท่องเที่ยว เป็นจุดสุดท้ายของการล่องแก่งจากอำเภอปาย โทร. 0 -5361- 2996 (ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ อยู่ห่างจากน้ำตกแม่สุรินทร์ประมาณ 118 กิโลเมตร)

❑ **น้ำตกซู่ซ่า** อยู่ในเขตบ้านสุยะ ตำบลห้วยผา เป็นน้ำตกที่ทะลุจากซอกเขาเป็นทางยาว ประมาณ 100 เมตร ขนานกันไปกับลำน้ำ

❑ **หมู่บ้านรุ่งอรุณ** เดิมชื่อหมู่บ้านแม่สุยะจีน เป็นชุมชนชาวจีนยูนนาน พื้นที่ตั้งใกล้กับถนนสายหลักแม่ฮ่องสอน-ปางมะผ้า (เส้นทางหมายเลข 1095) อยู่ห่างจาก อ.เมืองแม่ฮ่องสอน 30 กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านที่โอบล้อมด้วยหุบเขาที่สวยงาม มีวิวทิวทัศน์ที่แปลกตากับธรรมชาติที่หาดูได้ยาก นักท่องเที่ยวสามารถชมวัฒนธรรมประเพณีชาวจีนยูนนานบ้านรุ่งอรุณอีกทั้งลิ้มรสอาหารจีนยูนนาน เที่ยววัดป่าถ้ำวัว เที่ยวถ้ำ และล่องแพไปยังน้ำตกซู่ซ่าได้ สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่ อบต. ห้วยผา โทร. 0-5369-2012

❑ **อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ** จากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนไปทางทิศเหนือ 17 กิโลเมตร อยู่ที่ บ้านห้วยผา ตำบลห้วยผา ชมได้ทุกฤดูกาล บริเวณโดยรอบเป็นลำธารและป่าเขา ถ้ำปลากว้างประมาณ 2 เมตร ลึก 1.50 เมตร น้ำไหลจากถ้ำใต้ภูเขาตลอดเวลา และมีปลาตัวโตๆ อาศัย อยู่เป็นจำนวนมาก เรียกชื่อว่า ปลามุง หรือ ปลาคัง หรือปลาพลวง เป็นปลามีเกล็ดในวงศ์เดียวกับปลาคาร์ฟ ไม่มีใครกล้าทำอันตราย เนื่องจากเชื่อว่าเป็นปลาเจ้า หากใครรับประทานแล้วจะต้องมีอันเป็นไป บริเวณถ้ำปลาได้ปรับปรุงให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ โทร. 0-5369-2055 มีสถานที่กางเต็นท์และร้านอาหารบริการนักท่องเที่ยว

❑ **น้ำตกผาเสื่อ** อยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป่จากตัวเมืองไปตามทางขึ้นสู่พระตำหนักปางตอง ประมาณ 26 กิโลเมตร น้ำตกมี 6 ชั้น ชั้นบนสุดอยู่ในป่าลึกเดินประมาณ 1 ชั่วโมง คือ น้ำตกแม่สะงากลาง ถัดออกมาเป็นชั้นผายาว ผาลาด ผาเสื่อ ผาตั้ง ผาฮ่อม ชั้นที่คนนิยมเที่ยวมากที่สุด คือ ผาเสื่อ ซึ่งมีน้ำตกลงกระทบแผ่นหินกระเด็นเป็นฝอย สองข้างมีแผ่นหินลักษณะคล้ายเสื่อปูลาดอยู่เป็นจำนวนมาก การเดินทางสะดวกเป็นทางลาดยางตลอด

น้ำตกผาเสื่อ

❑ **พระตำหนักปางตอง** อยู่ในเขตตำบลหมอกจำแป่ เดินทางตามถนนสายห้วยขาน-บ้านนาป่าแปก เป็นทางขึ้นเขาตลอด เรือนประทับแรมอยู่บนเขาสูงที่บ้านปางตอง ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงปางตอง มีทิวทัศน์สองข้างทางสวยงามภายในบริเวณพระตำหนักมีแปลงสาธิตการปลูกดอกไม้ ผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ เช่น แกะ ไก่ฟ้า

❑ **ศูนย์ไผ่ศึกษาแม่ฮ่องสอน** ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตอง เกิดจากแนวพระราชเสาวณีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ดำเนินการโดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนและสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแหล่งใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ประมาณ 300 ไร่ ซึ่งได้เลือกพื้นที่ที่มีชนิดพันธุ์ไผ่หกชนิดเป็นพันธุ์หลัก และมีภูมิประเทศที่โดดเด่นสวยงามและมีลำห้วยปางตองเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

❑ **หมู่บ้านรักไทย (แม่ออ)** ตั้งอยู่ต.หมอกจำแป่ อ.เมือง อยู่ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ 44 กม.บ้านรักไทยหรือบ้านแม่ออ เป็นหมู่บ้านสุดท้ายก่อนถึงชายแดนไทย-พม่า ประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่อพยพมาจากทางตอนใต้ของจีนในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบคอมมิวนิสต์ บริเวณหมู่บ้านมีทะเลสาปสวยงาม นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตวัฒนธรรมจีนฮ่อ หมู่บ้านแม่ออยังคงสืบทอดประเพณีของชาวจีนฮ่อหลายอย่าง ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน ลักษณะบ้านบางส่วนเป็นบ้านแบบเก่าทำจากดินเหนียวผสมฟางข้าว รวมทั้งอาหารตำรับจีนตอนใต้แถบมณฑลยูนนาน นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถชิมชารสเลิศ จากชาพันธุ์ดีซึ่งมีจำหน่ายในหมู่บ้าน เช่น ชาพันธุ์ชิงชิง อู่หลง ปัจจุบันชุมชนบ้านรักไทย มีบริการที่พักกับชุมชนหรือโฮมสเตย์ สอบถามและติดต่อได้ที่ โทร. 0-1764-1376, 0-9557-2258, 0-1952-1383, 0-1387-6442

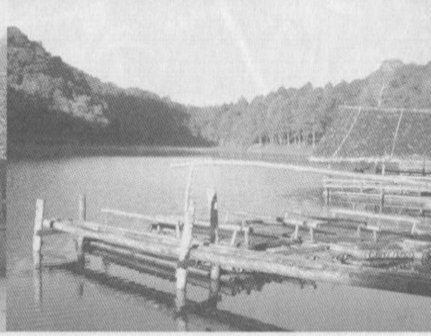
❑ **หมู่บ้านรวมไทย (ปางอุ๋ง)** อยู่ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 44 กม. โดยใช้เส้นทางน้ำตกผาเสื่อ พระตำหนักปางตอง บ้านแม้วนาป่าแปก และเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก ประมาณ 6 กม. สามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวเขาหลากเผ่า ชิมกาแฟสดจากสวน ทัศนียภาพของป่าสนสองใบสนสามใบล้อมรอบทะเลสาบ สวนไม้ดอกเมืองหนาวที่สวยงาม นอกจากนี้ยังมีสถานที่สำหรับกางเต้นท์และบ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว ติดต่อได้ที่ศูนย์ศิลปาชีพ จ.แม่ฮ่องสอน โทร. 0-5361-1244 และสำนักงานบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ 16 โทร. 0-5368-1323

❑ **ภูโคลนคันทรี่คลับ** เป็นแหล่งท่องเที่ยวของเอกชนตั้งอยู่หมู่ 2 เขตบ้านแม่สะงา อ.เมือง ห่างจากตัวเมืองประมาณ 15 กม. โดยใช้เส้นทางจากตัวเมือง ประมาณ 10 กม. และเลี้ยวซ้ายไปยังบ้านกุงไม้สัก บ้านแม่สะงา สามารถทดลองพอกโคลน (พอกหน้า/พอกตัว) อบซาวน่า และแช่น้ำแร่ได้ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการขี่ม้าล่อ ชมทิวทัศน์ป่าเขาที่สวยงาม มีร้านอาหาร สนามไดร์ฟกอล์ฟ ได้รับคัดเลือกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทอันซีน (UNSEEN) อีกแห่งหนึ่ง ติดต่อรายละเอียดได้ที่ โทร. 0-6198-0722

หมู่บ้านรักไทย (แม่ออ)

หมู่บ้านรวมไทย (ปางอุ๋ง)

ภูโคลนคันทรี่คลับ

กิจกรรมที่น่าสนใจในแม่ฮ่องสอน

❑ **กังหันน้ำผลิตน้ำมันงา** ตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านสบสอย อ.เมือง ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 15 กม. ชมการใช้พลังน้ำในการผลิตน้ำมันงา และสามารถซื้อของที่ระลึกได้โดยเฉพาะน้ำมันงาและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำมันงา

❑ **หีบน้ำมันงาบ้านปางหมู** ตั้งอยู่ ต.ปางหมู อ.เมืองห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 7 กม. ชมการสาธิตการหีบน้ำมันงาโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งมีเฉพาะช่วงเช้าและหยุดทุกวันพระ อีกทั้งยังจำหน่ายสินค้าจากน้ำมันงาและผลิตภัณฑ์แปรรูปน้ำมันงา โทร. 0-5361-2534

❑ **ล่องแพน้ำปาย (แพไม้ไผ่)**

- สะพานแขวน-สะพานท่าโป่งแดง ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ราคา 400 บ./ลำ นั่งได้ 2-3 คน

- บ้านสบป่อง-สะพานท่าโป่งแดง ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ราคา 400 บ./ลำ นั่งได้ 2-3 คน

- สะพานท่าโป่งแดง-แม่ฮ่องสอนรีสอร์ท ใช้เวลาประมาณ 30 นาที ราคา 400 บ./ลำ นั่งได้ 2-3 คน

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 0-5362-0059, 0-5368-4128

❑ **ล่องเรือหางยาวแม่น้ำปาย**

- ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ-บ้านห้วยปูแกง-บ้านน้ำเพียงดิน ใช้เวลาประมาณ 30 นาที ราคา 500-600 บ. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ โทร. 0-5368-4140

-ท่าเรือท่าโป่งแดง-บ้านห้วยปูแกง-บ้านน้ำเพียงดิน ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ราคา 600-700 บ. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ท่าเรือท่าโป่งแดง โทร. 0-5362-0130, 0-5368-4138

❑ **นั่งช้าง ชมทิวทัศน์**

- สบแม่สะมาด-ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ ใช้เวลาประมาณ 1 ชม. ราคา 400 บาท/เชือก/2 คน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ โทร. 0-5368-4140

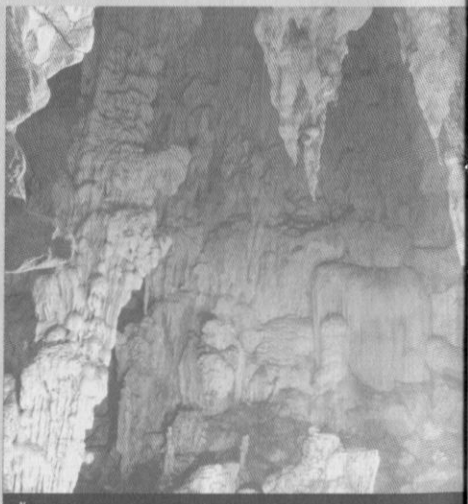
- บ้านห้วยม่วยต่อ-แม่ฮ่องสอนรีสอร์ท ใช้เวลาประมาณ 1 ชม. ราคา 350 บาท/เชือก/2 คน สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อเบอร์ 0-5368-4138

ล่องแก่งแม่น้ำปาย

อำเภอปางมะผ้า

สถานศึกษาธรรมชาติ และสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ที่ตำบลถ้ำลอด ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ 77 กิโลเมตร ตามทางหลวงสาย 1095 (ปางมะผ้า-ปาย) หลักกิโลเมตร 138-139 แยกซ้ายเข้าไปตามทางบ้านถ้ำลอดอีก 9 กิโลเมตร เป็นแหล่งโบราณคดีสำคัญ ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มแม่น้ำปาย มีสถานที่น่าสนใจคือ "ถ้ำลอด" ซึ่งมีลำห้วยชื่อ น้ำลาง ไหลลอดภูเขาไปอีกด้านหนึ่ง ทำให้เกิดเป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อย สวยงามและพบเครื่องมือเครื่องใช้โบราณ สันนิษฐานว่ามีอายุประมาณ 2,000 ปี ถ้ำยาวประมาณ 1 กิโลเมตร มีห้องโถงใหญ่ 3 ห้อง คือ "ถ้ำเสาหินหลวง" "ถ้ำตุ๊กตา" และด้านหนึ่งของถ้ำมีภาพเขียนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นถ้ำที่กว้างและยาวที่สุดในถ้ำลอด คือ ถ้ำสุดท้าย "ถ้ำผีแมน" นอกจากหินงอกหินย้อย แล้วยังพบเศษภาชนะดินเผา ซี่กฟัน กระดูกของมนุษย์ เมล็ดพืช เครื่องมือหินรวมทั้ง "โลงผีแมน" มีลักษณะเป็นท่อนไม้ส่วนกลางเป็นร่อง

ถ้ำลอด

คล้ายเรือ หรือรางใส่อาหารสัตว์เลี้ยง มีขนาดเล็กและใหญ่ ถูกวางอยู่บนคานเสา 4-6 ต้นตั้งกับพื้นถ้ำ ที่เจาะเป็นช่องเพื่อสอดคานไว้พาดโลงผีแมน

การเข้าชมถ้ำ จะชมได้ทุกวัน ระหว่าง 08.00-17.00 น. แต่ไม่สามารถเข้าชมเองได้ เนื่องจากภายในถ้ำมีความมืดและนั่งแพไม้ไผ่เข้าไปชม ค่าบริการแพลำละ 400 บาท สามารถนั่งได้ 4-5 คน และต้องใช้ผู้นำทางพร้อมตะเกียงเจ้าพายุมีค่าบริการ 100 บาทต่อผู้นำทาง 1 คน

การชมถ้ำจะมี 3 ช่วง คือ ถ้ำเสาหินหลวง, ถ้ำตุ๊กตา และถ้ำผีแมน ส่วนบริเวณปากถ้ำน้ำลอดเป็นแหล่งดูนก ซึ่งมีป้ายบอกจุดไว้เป็นระยะๆ เดินชมเองได้

บริเวณที่ทำการมีบ้านพักและอนุญาตให้ตั้งเต็นท์พักแรมได้ โดยติดต่อโดยตรง ณ หน่วยบริการภายในสถานศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด โทร. 0-5361-7218

❑ **ถ้ำแม่ละนา** ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 73 กม. โดยใช้เส้นทาง 1095 และเลี้ยวซ้ายเข้าไป 6 กม. ถึงบ้านแม่ละนา ชมวิถีชีวิตชาวไทยใหญ่ ที่พักแบบโฮมสเตย์ และจากบ้านแม่ละนา ถึงตัวถ้ำ ประมาณ 4 กม. ถ้ำแม่ละนา เป็นถ้ำที่มีธารน้ำไหลผ่านยาวประมาณ 12 กม. ถือว่ามีความยาวมากที่สุดเท่าที่มีการสำรวจมาการเดินทางต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 15 ชม. โดยไม่มีการหยุดพัก เพื่อเดินให้ทะลุปากถ้ำอีกด้านหนึ่ง ภายในถ้ำมีน้ำตก ไข่มุกถ้ำ หินงอกหินย้อยสวยงามมากการเข้าชมถ้ำต้องมีมัคคุเทศก์นำทางด้วย

❑ **ถ้ำซู่ซ่า** ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ 40 กม. โดยใช้เส้นทางบ้านน้ำกัด และบ้านแม่สุยะ (จีนฮ่อ) ระยะทางจากบ้านน้ำกัดถึงตัวถ้ำ ประมาณ 3 กม. บริเวณปากถ้ำเป็นน้ำตกซู่ซ่าลดหลั่นลงตามชั้นหินที่สวยงามและไหลลงสู่แม่น้ำของ เบื้องหลังเป็นหน้าผาสูง ภายในถ้ำจะพบน้ำตกใต้ดินสูงถึง 6 เมตร ต้องปีนทวนน้ำซึ่งลำบากมากเพื่อทะลุอีกคูหาหนึ่ง

❑ **ถ้ำน้ำลาง** เที่ยวได้เฉพาะในหน้าแล้งเท่านั้น เป็นถ้ำที่อยู่ในระดับที่ยาก มีแม่น้ำลางขนาดใหญ่มหึมากว้างอย่างต่ำ 10 เมตรไหลผ่าน และมีเพดานถ้ำสูง 20 เมตร บางช่วงสูงถึง 100 เมตร ภายในถ้ำมีเสาหินสูงประมาณตึก 10 ชั้น เมื่อเดินลึกเข้าไปประมาณ 1 กม. จะพบวังเมขลา ซึ่งเป็นคูหาถ้ำที่เต็มไปด้วยสระน้ำแบบ Flow stone ลดหลั่นกันเป็นชั้นงดงาม การเดินทางบางช่วงต้องใช้แพยางล่องน้ำ และใช้อุปกรณ์ในการปีนเขาด้วย

❑ **ถ้ำบ่อผี** ห่างจากถนนสายหลัก 1095 ประมาณ 2 กม. โดยผ่านบ้านลุกข้าวหลาม เป็นถ้ำที่มีปล่องลึกขนาดใหญ่ การลงไปต้องอาศัยผู้ที่ชำนาญในการปีนเขา โดยใช้เชือกโรยตัวตามแนวหน้าผาชันกว่า 100 เมตร มีก้นเหวเป็นป่าดงดิบ มีต้นไม้สูงไม่ต่ำกว่า 30 เมตร ภายในถ้ำมีอุณหภูมิหนาวเย็นมาก นอกจากนี้อำเภอปางมะผ้าที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งถ้ำ ยังมีถ้ำที่สวยงามอีกมากมาย เช่น ถ้ำปางคาม ถ้ำผาเผือก และถ้ำผาแดง

❑ **บ้านกึ๊ดสามสิบ** (หมู่บ้านลีซอ) ตั้งอยู่ที่ อ.ปางมะผ้า ห่างจากอำเภอปางมะผ้าประมาณ 18 กม. ใช้เส้นทางเข้าไปหมู่บ้านหนองตอง นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าลีซอ ทุ่งหิน หลุมยุบ (ลักษณะคล้ายเหวลึก) ลึกประมาณ 1 กม. กว่า 30 หลุม

อำเภอปาย

❑ **วัดกลาง** อยู่ในตำบลเวียงใต้ มีพระเจดีย์ศิลปะไทยใหญ่ประดิษฐานอยู่กลางลานวัด และมีเจดีย์ทรงมอญรายล้อมโดยรอบ ใต้เจดีย์เป็นซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปประจำวันเหนือฐาน เจดีย์องค์ใหญ่เป็นมณฑปยอดมงกุฎที่สวยงาม

❑ **วัดน้ำฮู** อยู่ที่หมู่ 5 ตำบลเวียงใต้ จากตัวอำเภอไปทางทิศตะวันตก 3 กิโลเมตร เป็นที่ประดิษฐานของเจ้าพ่ออุ่นเมือง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ทำด้วยโลหะทองสัมฤทธิ์ หน้าตักกว้าง 28 นิ้ว สูง 30 นิ้ว พระเศียรส่วนบนเปิดปิดได้และมีน้ำขังอยู่ เป็นพระพุทธรูปสิงห์สาม อายุประมาณ 500 ปี เมื่อ พ.ศ. 2515 มีพระธุดงค์จากอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ไปนมัสการและพบว่ามีน้ำขังอยู่ ภายหลังคนหลั่งไหลมาขอน้ำไปสักการะ น้ำในพระเศียรมีลักษณะซึมตลอด

นอกจากนี้ยังมีเจดีย์อนุสรณ์สถานพระนางสุพรรณกัลยาพระเชษฐภคินีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในบริเวณวัดด้วย

❑ **น้ำตกหมอแปง** ห่างจาก อ.ปาย 8-9 กิโลเมตร อยู่หมู่ที่ 4 บ้านหมอแปง ต.แม่นาเติง เดินทางโดยรถยนต์ได้สะดวก มีหมู่บ้านชาวเขาเผามูเซอแดงอยู่บริเวณใกล้เคียงรอบน้ำตก มีป่ายางร่มรื่นใกล้กันเป็นน้ำตกม่วงสร้อย แต่ทางยังเข้าไม่สะดวก

❑ **น้ำตกแม่เย็น** อยู่ที่บ้านแม่เย็น ตำบลแม่ฮี้ จากอำเภอปาย 7 กิโลเมตร เป็นน้ำตกสูง 3 ชั้นและสวยงามที่สุดของอำเภอ ต้องเดินทางเท้าเข้าไป 3- 5 ชั่วโมง

❑ **กองแลน** อยู่ในเขตบ้านร้องแหย่ง ห่างจากอำเภอ 7 กิโลเมตร เป็นหน้าผาสูงที่ถูกกัดเซาะ (คล้ายแพะเมืองผี จังหวัดแพร่) บริเวณกว้างประมาณ 5 ไร่เศษ และอยู่ติดกับเส้นทางสายแม่มาลัย-ปาย ท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล (คล้ายแพะเมืองผี จังหวัดแพร่) บริเวณกว้างประมาณ 5 ไร่เศษ และอยู่ติดกับเส้นทางสายแม่มาลัย-ปาย ท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล

❑ **โป่งน้ำร้อนท่าปาย** อยู่ในท้องที่ตำบลแม่ฮี้ ตามทางหลวงหมายเลข 1095 (ปาย-แม่มาลัย) บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 87-88 แยกซ้ายเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร ตามทางเข้าบ้านท่าปาย สภาพของโป่งน้ำร้อนมีไอน้ำร้อนปกคลุมพื้นที่ และน้ำร้อนไหลทั่วบริเวณกว้างบางจุดความร้อน ประมาณ 80 องศาเซลเซียส และรอบๆ เป็นป่าไม้สักที่สมบูรณ์มาก ภายในบริเวณอนุญาตให้ตั้งเต้นท์พักแรมได้

❑ **โป่งน้ำร้อนเมืองแปง** อยู่ในเขตบ้านเมืองแปง ตำบลเมืองแปง เป็นบ่อน้ำพุร้อน ขนาดใหญ่ ห่างจากอำเภอปาย 28 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 1095 (ปาย-แม่มาลัย) และแยกเข้าสาย 1265 ขวามือบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 85-86 ใกล้หน่วยพิทักษ์และรักษาป่าแม่ปิง อุณหภูมิของน้ำร้อนสูงถึง 95 องศาเซลเซียส

❑ **น้ำพุร้อนโป่งร้อน** อยู่บริเวณบ้านท่าปาย ตำบลแม่ฮี้ ห่างจากอำเภอปาย 12 กิโลเมตร อุณหภูมิน้ำร้อนจัด สามารถเดินทางเข้าท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล

❑ **หมู่บ้านมูเซอยะโป่** อยู่ที่บ้านหมอแปง ตำบลแม่นาเติง ชาวบ้านมีวิถีชีวิตที่ยังคงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของเผ่าไว้ เดินทางได้โดยรถยนต์ ตามเส้นทางน้ำตกหมอแปง

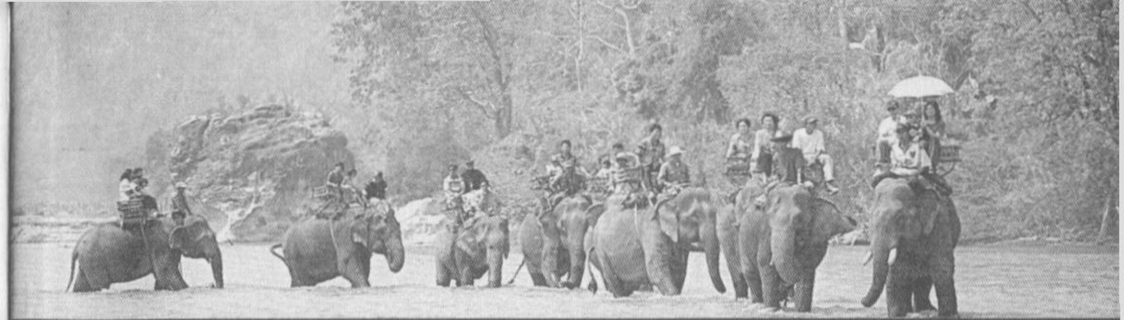
❑ **เจดีย์พระธาตุแม่เย็น** อยู่ที่บ้านแม่เย็น ตำบลแม่ฮี้ เป็นเจดีย์ที่สร้างสมัยใดไม่ปรากฏ ตั้งอยู่บนเนินสูงและเมื่อขึ้นไปจะมองเห็นทิวทัศน์ของอำเภอปายได้ทั่วถึงเป็นจุดสังเกตของผู้โดยสารเครื่องบินว่าเป็นเขตอำเภอปายแล้ว

❑ **หมู่บ้านสันติชล** เป็นหมู่บ้านชาวจีนที่อพยพถิ่นฐานมาอยู่ห่างจากอำเภอปายรวมเส้นทางประมาณ 4.5 กิโลเมตร ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การแต่งกาย ภาษา โดยเฉพาะอาหารจีนยูนานที่เป็นที่นิยมมากนักท่องเที่ยวนิยมไปชมหมู่บ้านพร้อมรับประทานอาหารกลางวันสามารถติดต่อได้ที่ โทร. 01-0243982

❑ **ห้วยจอกหลวง** แหล่งอนุรักษ์ห้วยจอกหลวง อยู่บริเวณป่าแม่ยะ ตำบลแม่ฮี้ มีการปลูกดอกไม้เมืองหนาวหลายชนิด ตั้งอยู่บนภูเขาและมีทิวทัศน์สวยงาม ห่างจากอำเภอปาย 43 กิโลเมตร เหมาะแก่การท่องเที่ยวในฤดูหนาว

❑ **จุดชมวิวดอยช้าง** อยู่ทางเหนือของห้วยน้ำดัง เป็นจุดที่สามารถมองเห็นสภาพธรรมชาติของทิวเขาอันสลับซับซ้อน และทะเลหมอกได้อย่างสวยงามในยามเช้าตรู่

นั่งช้างชมธรรมชาติ

❑ **อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง** ห่างจากอำเภอปาย 40 กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่หมู่ 7 ตำบลเวียงเหนือ ติดเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ตั้งโครงการพัฒนาต้นน้ำของกรมป่าไม้ มีการปลูกพืชไม้ดอกเมืองหนาวเป็นที่ท่องเที่ยวที่สวยงามเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล และมีบ้านพักบริการด้วย ได้ติดต่อได้ที่ สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช โทร. 0-2562-0760 และสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง โทร. 0-5324-8491 นักท่องเที่ยวนิยมไปเยี่ยมชมโดยเฉพาะฤดูหนาวนักท่องเที่ยวที่ไม่สามารถจองบ้านพักของอุทยานได้ก็สามารถพักในอำเภอปายและเดินทางมาชมทะเลหมอกยามเช้า

❑ **ศูนย์ศิลปาชีพบ้านกะเหรี่ยงแม่ปิง** ตั้งอยู่ หมู่ 4 ต.แม่ฮี้ ห่างจาก อ.ปาย ไปทางเชียงใหม่ประมาณ 13 กม. ชมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยง อีกทั้งงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองแบบกะเหรี่ยงผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติ

ล่องแก่งแม่น้ำปาย

❑ **แม่น้ำปาย** เป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดจากทิวเขาถนนธงชัย และทิวเขาแดนลาว ในเขตอำเภอปาย ไหลสู่ทิศใต้ ผ่าน 3 อำเภอคือ อ.ปาย-อ.ปางมะผ้า-อ.เมืองแม่ฮ่องสอน ไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน (แม่น้ำคง) เขตรัฐคะยา สหภาพเมียนม่าร์ มีความยาว 180 กิโลเมตร สามารถชมทัศนียภาพที่สวยงามของธรรมชาติและป่าเขา โดยธรรมชาติของลำน้ำปายบางช่วงบางฤดูระดับน้ำจะไม่เท่ากัน และน้ำจะเย็นตลอดทั้งปี

การล่องแก่งแม่น้ำปาย มี 2 ระยะทาง คือ

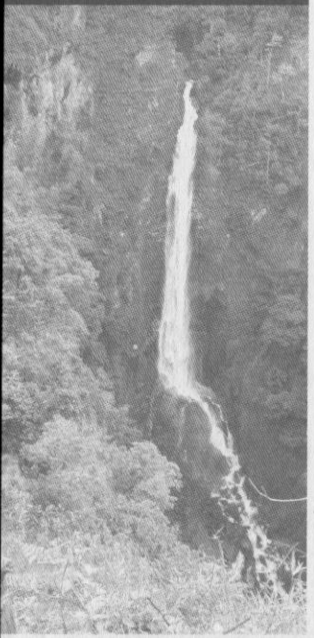
- เริ่มจากต้นแม่น้ำปาย อ.ปาย - ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ อ.เมืองแม่ฮ่องสอนระยะทาง 70 กม. ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน
- เริ่มต้นจากแม่น้ำของ อ.ปางมะผ้า - ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ อ.เมืองแม่ฮ่องสอนระยะทาง 45 กม. มีทั้งโปรแกรม 2 วัน 1 คืน และโปรแกรม 1 วัน

นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสธรรมชาติที่สวยงามและความสนุกสนานตลอดสายน้ำ เช่น น้ำตกซู่ซ่าที่สวยงาม ผจญภัยในถ้ำ แช่ตัวในบ่อโคลน กระโดดหน้าผาสูงกว่า 10 เมตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการล่องแก่งคือ เดือนมิถุนายน-เดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี ระดับความยากของแก่งมีระดับตั้งแต่ 1-4 ช่วงฤดูฝนอาจถึงระดับ 5 ซึ่งมีความยากมากและระดับน้ำรุนแรง การล่องแก่งแม่น้ำปายจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น หรือบริษัททัวร์ที่ประกอบธุรกิจด้านนี้โดยตรง ซึ่งสามารถติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ บริษัท ปายแอดเวนเจอร์ โทร. 0-5369-9385 บริษัทไทยแอดเวนเจอร์ โทร. 0-5369-9111 และบริษัทแม่ฮ่องสอนแอดเวนเจอร์ โทร. 0-1884-5025, 0-1952-3340 และบริษัท ปายอินเดอะสกาย โทร. 0-5369-8145

ทุ่งบัวตองดอยแม่อูคอ

อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์

อำเภอขุนยวม

❑ **วัดต่อแพ** เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่ที่บ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา ห่างจากตลาดขุนยวม 7 กิโลเมตร อยู่ฝั่งขวาของลำน้ำยวม มีวิหารขนาดใหญ่แบบพม่าที่วิจิตรสวยงามและมีเจดีย์ทรงมอญด้วย ตามประวัติเล่าว่าบริเวณนี้เคยเป็นที่พักและรวมไม้ซุง นักต่อแพได้พร้อมใจกันสร้างวัดขึ้นแล้วให้ชื่อว่า "วัดต่อแพ" นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถชมผ้าม่านโบราณ มีอายุมากกว่า 100 ปี ประดับด้วยพลอยหลากสี

❑ **ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอขุนยวม** ตั้งอยู่บริเวณตรงข้ามวัดม่วยต่อตามทางหลวง หมายเลข 108 หลักกิโลเมตรที่ 200 เป็นศูนย์รวมศิลปหัตถกรรมของชาวไทยใหญ่และชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ ตลอดจนเครื่องมือของทหารญี่ปุ่นที่เดินทัพมาในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองด้วย เปิดวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.00-16.00 น.

❑ **ทุ่งดอกบัวตองดอยแม่อูคอ** อยู่เขตบ้านแม่สุรินทร์ ตำบลยวมน้อย มีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณประมาณ 1,000 ไร่ อยู่ในโครงการพัฒนาป่าไม้ที่สูง หน่วยที่ 5 กองอนุรักษ์ฯ ดอกบัวตอง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ต้นเดือนธันวาคม จะบานเหลืองสะพรั่งทั้งภูเขามีความสวยงามมากในช่วงฤดูดอกบัวตองบานจะมีบริการบ้านพักและบริเวณกางเต็นท์นอนนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อได้ที่ ที่ว่าการอำเภอขุนยวม โทร.0-5369-1108

❑ **อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์** มีพื้นที่ครอบคลุม เขตอำเภอขุนยวมและอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน 247,875 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2524 มีจุดเด่นที่น่าสนใจ ดังนี้

❑ ***โครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า-รักษาพันธุ์ไม้*** เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถประกอบด้วยกรงเพาะเลี้ยงและอนุบาลสัตว์ป่า พันธุ์ไม้ประจำถิ่น และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจด้วย

❑ ***น้ำตกแม่สุรินทร์*** อยู่ในเขตบ้านแม่สุรินทร์ ตำบลแม่ยวมน้อย อำเภอขุนยวม การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 108 ถึง อำเภอขุนยวม และเข้าไปน้ำตกแม่สุรินทร์ ประมาณ 50 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามมาก น้ำตกจากหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตรมีบ้านพักจำนวน 8 หลังและบริเวณกางเต็นท์บริการนักท่องเที่ยว สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ โทร. 0-5361-2996

❑ ***หนองเขียว*** มีลักษณะเป็นที่ราบบนสันเขาและมีแอ่งน้ำขนาดใหญ่ตามธรรมชาติ มีหญ้าปกคลุมเต็มพื้นที่ เดินทางจากน้ำตกแม่สุรินทร์ไปหนองเขียวประมาณ 12 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังใช้ได้เฉพาะฤดูแล้งเท่านั้น

❑ ***น้ำตกแม่อูคอ*** อยู่บริเวณดอยแม่อูคอ ใกล้ทุ่งบัวตอง เป็นน้ำตกชั้นเดียวสูงประมาณ 30 เมตร ตกจากร่องหินขนาดใหญ่ ตอนกลางของสายน้ำ มีร่องหินกว้างสามารถเดินเข้าไปชมม่านน้ำตกได้

❑ **บ่อน้ำร้อนหนองแห้ง** อยู่เขตบ้านหนองแห้ง ตำบลเมืองปอน ห่างจากอำเภอประมาณ 25 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 108 (ขุนยวม-แม่ลาน้อย) แยกซ้ายบริเวณโรงเรียนบ้านหนองแห้ง เข้าไปอีกประมาณ 2.5 กิโลเมตร

❑ **บ้านเมืองปอน** ตั้งอยู่เขตอำเภอขุนยวม เส้นทางหลวงหมายเลข 108 (ขุนยวม-แม่ลาน้อย) ห่างจากตัวอำเภอ ประมาณ 13 กม. สามารถเที่ยวชมวัดบ้านเมืองปอนซึ่งมีศิลปะแบบไทยใหญ่ วิถีชีวิตชาวไทยใหญ่ดั้งเดิม บ้านเรือนไทยใหญ่แบบดั้งเดิม และซื้อของที่ระลึกโดยเฉพาะเสื้อไทยใหญ่ทั้งชายและหญิงและมีบริการที่พักกับชุมชนหรือโฮมสเตย์รองรับได้ตั้งแต่ 2-40 คน ติดต่อสอบถามได้ที่ อบต.บ้านเมืองปอน โทร. 0-5368-4648 หรือ อ.กัลยา ไชยรัตน์ โทร. 0-5368-0050, 0-5369-2458

บ้านเมืองปอน

อำเภอแม่ลาน้อย

❑ **ถ้ำแม่หุ** อยู่เขตบ้านป่าหมาก ตำบลแม่ลาน้อย จากอำเภอไปทางทิศตะวันออก 7 กิโลเมตร แยกจากทางหลวงหมายเลข 108 ทางเข้าเหมืองแร่ เอส.พี.ไมน์นิ่ง ถ้ำลึกประมาณ 15 เมตร มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามมาก

❑ **บ่อน้ำร้อนแม่หุ** อยู่ในเขตตำบลแม่ลาน้อยติดกับเหมืองแร่เอส.พี.ไมน์นิ่ง ฝั่งห้วยแม่หุเป็นบ่อน้ำร้อนที่มีความร้อนสูงต้มไข่ให้สุกได้

❑ **น้ำตกดาวดึงส์** อยู่ในเขตบ้านทุ่งรวงทอง ตำบลแม่ลาน้อย ห่างอำเภอ 6 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่ง

❑ **หมู่บ้านละว้า แม่ละอูบ (ลัวะ)** ห่างจากตัวอำเภอ 32 กิโลเมตร บ้านแม่ละอูบ ตำบลห้วยห้อม เป็นหมู่บ้านเขตติดต่อระหว่างอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอแม่สะเรียง มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากชาวไทยภูเขาเผ่าอื่นๆ และโดยที่ตั้งอยู่บนดอยสูง มีทิวทัศน์ที่สวยงาม การคมนาคมควรใช้รถยนต์ที่มีสภาพดี ถนนเป็นทางลาดยางสลับกับทางลูกรังที่ผ่านภูเขา

❑ **บ้านกะเหรี่ยงห้วยห้อม** ห่างจากบ้านละอูบ ประมาณ 4 กิโลเมตร ราษฎรเคร่งครัดในศาสนาและสุภาพอ่อนโยน เป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาชาวเขา ราษฎรได้รับการพัฒนาให้ทำผ้าจากขนแกะ ปลูกไม้ผลเมืองหนาว เป็นหมู่บ้านตัวอย่างของชาวเขาโดยทั่วไป โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์กาแฟที่หมู่บ้านห้วยห้อมมีคุณภาพดีและมีชื่อเสียงมาก

❑ **บ้านกะเหรี่ยงแม่สะกั๊วะ** อยู่ในเขตตำบลท่าผาปุ้ม ห่างจากอำเภอ 13 กิโลเมตร ปลูกบ้านเรือนตามเชิงเขา ฤดูแล้งเห็นดอกไม้ป่าเป็นสีส้ม สวยงาม มีแหล่งน้ำตกใกล้หมู่บ้าน ใช้เป็นที่พักผ่อนได้เป็นอย่างดี ราษฎรหมู่บ้านนี้รักษาธรรมชาติ และวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้มาก

❑ **ถ้ำแก้วโกมล** แหล่งท่องเที่ยวประเภทอันซีน (UNSEEN) ตั้งอยู่บริเวณเขาดอยคำ หมู่ที่ 14 บ้านห้วยมะไฟ หรือห้วยหมากไฟ ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถ้ำแก้วโกมล เดิมเรียกว่า ถ้ำผลึกแคลไซต์ ได้ถูกค้นพบโดยวิศวกรเหมืองแร่ ประจำสำนักงานทรัพยากรธรณี จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในขณะดำเนินการตรวจสอบ ประทานบัตรเหมืองแร่ฟลูออไรด์ของห้างหุ้นส่วนจำกัด พี.วี. ซัพพลายส์ (ไทยแลนด์) เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จทรงงานและทรงเยี่ยมชมถ้ำแก้วโกมล ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2544 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อถ้ำผลึกแคลไซต์แม่ลาน้อยว่า "แก้วโกมล" ซึ่งมีความหมายว่า "ถ้ำแห่งแก้วอันงาม"

ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกนำชมถ้ำแก้วโกมล โดยบริจาคค่าบำรุง ชาวไทย 20 บาท เด็ก 10 บาท และชาวต่างชาติ 50 บาท สามารถติดต่อได้ที่เจ้าหน้าที่ โทร. 0-1961-8848, 0-7191-2891, 0-5032-1411

ลักษณะภายในถ้ำเต็มไปด้วยผลึกแร่แคลไซต์ (calcite) รอบด้าน ทั้งบริเวณผนังพื้นและเพดานถ้ำ ผลึกมีรูปร่างลักษณะแตกต่างกันมากมาย จากการสำรวจผลึกต่างๆ ที่พบปรากฏมีผลึกจับตัวกัน 5 รูปแบบ ดังนี้

1. ผลึกละเอียดรูปเข็มคล้ายเกล็ดน้ำแข็งมีขนาดผลึกเล็กละเอียด สีขาว สวยงามและเด่นที่สุดของถ้ำ มีลักษณะเล็กละเอียดรูปเข็มเป็นเส้นๆ หรือเป็นเส้นใยบางๆ เปราะบางแตกหักง่ายมีชื่อเรียกว่า แร่อะราโกไนต์

2. ผลึกคล้ายเกล็ดน้ำตาลหรือผลึกแร่ควอตซ์ เป็นแท่งยาว 0.5-1 ซม. มีสีน้ำตาลเหลือง พบกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปตามผนังและเพดานถ้ำ จะพบมากบริเวณตอนกลางของถ้ำ

3. ผลึกที่จับตัวกันคล้ายปะการังเป็นผลึกขนาดเล็กละเอียดจับตัวรวมกันเป็นกลุ่มก้อนใหญ่ พบกระจายอยู่ทั่วไปภายในถ้ำผลึกแร่กลุ่มนี้มีความสวยงามแต่เปราะบางและแตกหักง่าย

4. ผลึกที่จับตัวกันคล้ายผ้าม่านหรือโคมไฟเพดาน เป็นผลึกแคลไซต์เดิมที่ถูกละลายโดยน้ำทำให้ไม่เห็นรูปผลึกแร่เหลืออยู่เนื้อแน่นเป็นคลื่นตามลักษณะการตกผลึกใหม่ มีสีขาวขุ่น-สีน้ำตาล เกาะตัวตามผนังถ้ำย้อยลงและพอกสะสมเป็นชั้นๆ ต่อเนื่องกัน

5. ผลึกงอกและย้อยเป็นเสาและแท่ง เกิดจากการตกผลึกของน้ำที่ละลายหินปูนหรือแร่แคลไซต์ โดยบริเวณที่น้ำหยดจากเพดานถ้ำจะมีลักษณะเป็นแท่งหินย้อยลงและบริเวณที่น้ำหยดลงสะสมตัวลงบนพื้นถ้ำจะมีลักษณะเป็นแท่งหินงอกขึ้น สีน้ำตาลเทาเข้ม และขาวขุ่นภายในถ้ำสามารถแบ่งออกเป็น 5 ห้อง ห้องที่ 1 "ธารน้ำพระทัย" ห้องที่ 2 "ดุจในวิมานเมฆ" ห้องที่ 3 "เฉกหิมพานต์" ห้องที่ 4 "ม่านผาแก้ว" และห้องที่ 5 "เพริศแพร้ว มณีบุปผา" จากห้องที่ 1-5 ลึกประมาณ 30 เมตร ยาวประมาณ 120 เมตร การเดินทางโดยรถยนต์ ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 สายแม่ฮ่องสอน-แม่สะเรียง ซึ่งเป็นถนนลาดยาง 2 เลน เมื่อถึงอำเภอแม่ลาน้อย ที่บริเวณหน้าโรงพยาบาลอำเภอแม่ลาน้อย ถ้ำแก้วโกมลเลี้ยวซ้ายเข้าไปบ้านห้วยมะไฟ ตามถนนคอนกรีตกว้าง 4 เมตร ลัดเลาะตามไหล่ทาง ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ถึงปากถ้ำ

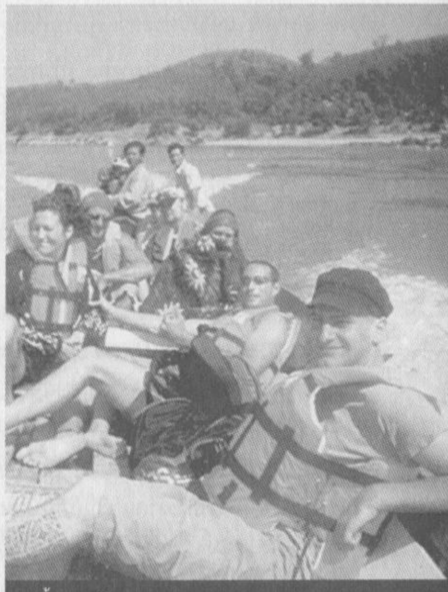
❑ **น้ำตกแม่นาจาง** ตั้งอยู่ที่ หมู่ 1 บ้านแม่นาจางเหนือ ตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย ลักษณะน้ำตกแม่นาจางเป็นน้ำตกที่ตกจากหน้าผาสูง มี 3 ชั้น แต่ละชั้นมีความสูงประมาณ 5 เมตร น้ำตกเป็นป่าสมบูรณ์ อยู่ติดถนนสายห้วยผึ้ง-แม่นาจาง ซึ่งเป็นถนนดินลูกรัง กว้าง 6 เมตร เกิดจากลำห้วยแม่นาจางกับลำห้วยปลากั้งไหลมาบรรจบกัน เดินทางโดยรถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อ โดยใช้เส้นทางบ้านแม่โถ-แม่นาจาง ระยะทางประมาณ 67 กิโลเมตร และจะต้องเดินเข้าไปน้ำตกประมาณ 100 เมตร

❑ **น้ำตกนทีราชันย์** ตั้งอยู่ที่หมู่ 6 บ้านแม่สะกึ๊ะ ตำบลท่าผาปุ้ม อำเภอแม่ลาน้อย ลักษณะน้ำตกนทีราชันย์เป็นน้ำตกที่ตกจากผาขนาดกว้าง 10 เมตร สูงประมาณ 20 เมตร เดินทางโดยรถยนต์ เส้นทางแม่ลาน้อย-ห้วยห้อม จากทางแยกไปถึงน้ำตกระยะทางประมาณ 17 กม. และต้องเดินเท้าเข้าไปน้ำตกประมาณ 100 เมตร

❑ **วัดแม่ปาง** เดิมชื่อ "สำนักสงฆ์ป่าริมธาราวาส" สร้างเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2537 บนเนื้อที่ 19 ไร่ 2 งาน ตั้งอยู่ที่ หมู่ 1 บ้านแม่ปาง ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย เป็นที่เคารพสักการะบูชาของชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระอุโบสถงดงามมาก วัดแม่ปางห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่ลาน้อย ประมาณ 12 กิโลเมตร

อำเภอแม่สะเรียง

แม่น้ำสาละวิน

"เทียนเหงพร่างตา ผ้าทอกะเหรี่ยง เสนาะเสียงสาละวิน งามถิ่นธรรมชาติ พระธาตุสี่จอม กล้วยไม้หอมเอื้องแซะ"

แม่สะเรียง เดิมชื่อเมืองยวมใต้ หรือเมืองยวม จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นที่ตั้งของชุมชนไม่น้อยกว่า 540 ปี และเป็นเมืองหน้าด่าน มีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ของล้านนา เช่น หมื่นด้ามพร้าคต ซึ่งเป็นนายช่างเอกของพระเจ้าติโลกราช และเทพสิงห์ วีรบุรุษแห่งเมืองยวม เมืองยวมเป็นถิ่นอาศัยของชนเผ่าดั้งเดิม คือ ละว้า (ลั้วะ) กะเหรี่ยง ต่อมาปี พ.ศ. 2443 ทางราชการได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอ เรียก "อำเภอเมืองยวม" โดยอาศัยชื่อของลำน้ำยวมที่ไหลผ่านอำเภอแม่สะเรียงซึ่งในขณะนั้นมีนายอำเภอคนแรกชื่อ ขุนชำนาญธนานุรักษ์ (นายสวัสดิ์ชลัย) ดำรงตำแหน่งปี พ.ศ. 2448 จนกระทั่งต่อมาปี พ.ศ. 2467 ทางราชการได้พิจารณาเห็นว่าชื่อของอำเภอเมืองยวมนั้นไปพ้องกับอำเภอขุนยวม ซึ่งอยู่ในจังหวัดเดียวกัน จึงเปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอแม่สะเรียง ตามชื่อแม่น้ำสะเรียงไหลผ่าน

❑ **อำเภอแม่สะเรียง** ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทิศเหนือติดอำเภอแม่ลาน้อย ทิศใต้ติดอำเภอสบเมย ทิศตะวันออกติดอำเภอแม่แจ่มและอำเภอฮอด และทิศตะวันตกติดกับแม่น้ำสาละวิน รัฐกอทูเลและรัฐคะยาของประเทศสหภาพเมียนม่าร์

❑ **แม่น้ำสาละวิน** เดิมเรียกว่า "แม่น้ำคง" ต้นน้ำมาจากที่ราบสูงของธิเบต ไหลผ่านจีน พม่า เข้าสู่ประเทศไทย เป็นเส้นแบ่งเขตไทย-พม่า ในเขตอำเภอแม่สะเรียงและสบเมย เป็นแม่น้ำที่เย็นเฉียบเนื่องจากหิมะต้นน้ำละลายลงมาไหลเซาะโขดหินระหว่างภูเขาสองข้าง มีหาดทรายขาวละเอียดและทิวทัศน์ที่สวยงาม สามารถล่องเรือชมทิวทัศน์ดังกล่าวได้ อัตราค่าบริการล่องเรือแม่น้ำสาละวิน 750 บาท

❑ **ทุ่งบัวตองแม่เหาะ** เป็นทุ่งบัวตองที่อยู่ริมทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 108 ตรงหลักกิโลเมตรที่ 84 เขตตำบลแม่เหาะ ห่างจากตัวเมืองแม่สะเรียง 20 กม. ดอกบัวตองบานสะพรั่งในเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคม ของทุกปีตามสองข้างทางมีที่พักแรม กางเต็นท์ ร้านอาหารเครื่องดื่ม และกาแฟสดแม่เหาะบริการนักท่องเที่ยวในช่วงดอกบัวตองบาน

❑ **น้ำตกแม่สวรรค์น้อย** ตั้งอยู่ในเขตวนอุทยานแม่สวรรค์น้อย บนดอยแม่เหาะ แยกจากทางหลวงหมายเลข 108 3 กม. และเดินเท้าอีกเล็กน้อย เป็นน้ำตก 4 ชั้นสวยงามมาก แวดล้อมด้วยป่าค่อนข้างสมบูรณ์ สามารถเล่นน้ำและพักผ่อนหย่อนใจเป็นสวรรค์บนดอยแม่เหาะ

อำเภอแม่สะเรียง นอกจากจะมีธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่งและวิถีชีวิตของชนเผ่าที่ยังคงรักษาขนบธรรมเนียบประเพณีอันดั้งเดิมไว้แล้ว ยังมีโบราณสถานอันศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพของชาวอำเภอแม่สะเรียง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถไปเยี่ยมชมและนมัสการเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง เรียกว่า **พระธาตุ 4 จอม** ประกอบด้วย

❑ ***พระธาตุจอมแจ้ง*** เป็นศิลปกรรมแบบล้านนา ส่วนด้านสถาปัตยกรรม มีรูปแบบผสมผสานมีลวดลายสวยงาม เป็นพระธาตุคู่บ้านคู่เมืองชาวแม่สะเรียง ตั้งอยู่ที่บ้านจอมแจ้ง ทางเข้าเมืองแม่สะเรียง

❑ ***พระธาตุจอมทอง*** เป็นพระธาตุคู่บ้านคู่เมืองเช่นเดียวกัน การก่อสร้างด้านสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะล้านนาโดยแท้ มีองค์พระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุด ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลแม่สะเรียง ห่างจากตัวอำเภอ 1 กม. ตามเส้นทางแม่สะเรียง-สบเมย แยกซ้ายมือบริเวณสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

❑ ***พระธาตุจอมกิตติ*** เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่เก่าแก่องค์หนึ่ง ที่ชาวบ้านมีความศรัทธาและสักการะบูชา เป็นลักษณะคล้ายสถูปศิลปะแบบล้านนา ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลแม่ยวม มีงานฉลองในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือนมิถุนายนของทุกปี

❑ ***พระธาตุจอมมอญ*** ตั้งอยู่ที่หมู่ 9 ตำบลบ้านกาด ชาวบ้านถือว่าเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์องค์หนึ่ง มีลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นเจดีย์แบบล้านนาเก่าแก่ มีงานฉลองในเดือนกรกฎาคมของทุกปี

❑ **วัดศรีบุญเรือง** เดิมชื่อวัดจองหมากแกง มีสถาปัตยกรรมที่งดงาม โดยเฉพาะพระอุโบสถ และศาลาการเปรียญของวัดมีลวดลายฉลุสถาปัตยกรรมศิลปแบบไทใหญ่หรือลวดลายฉลุแบบพม่า การก่อสร้างศิลปกรรมดังกล่าวมีความปราณีต ลวดลายเหล่านี้บางส่วนชาวบ้านเรียกว่า “ปานซอย” คือลวดลายประกอบฉลุเช่น เชิงชาย หรือหลังคา เรียกอีกนัยหนึ่งว่า “สองคอสามชาย” นอกจากนี้ยังมีภาพพุทธประวัติที่สวยงามตามแบบศิลปะพม่า วัดนี้ตั้งอยู่ในตัวเมืองแม่สะเรียง

❑ **วัดพระสุพรรณรังษี** เป็นวัดที่สถาปัตยกรรมสวยงาม โดยเฉพาะศาลาการเปรียญ ศิลปกรรมลวดลายฉลุแบบพม่าผสมผสานศิลปะไทใหญ่ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำยวมในเขตเทศบาลตำบลแม่สะเรียง ส่วนหอระฆังศิลปะแบบพม่า นอกจากนี้ยังมีวัดที่สวยงามอีกมากมาย เช่น วัดแสนทอง วัดจองสูงหรือวัดอุทยารมณ์ วัดสิทธิมงคล วัดดอยเก๊ง วัดจันทราวาส

❑ **ผ้าทอพะมะลอ** ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง กลุ่มสตรีทอผ้า บ้านพะมอลอ เป็นกลุ่มทอผ้าที่ออกแบบลายเป็นลักษณะดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงสกอร์ โดยคัดสรรและถักทอให้เป็นลายที่ทันสมัยลักษณะผ้าทอมีหลายชนิด เช่น ผ้าห่ม ผ้าคลุมเตียง ผ้าถุง ฯลฯ

❑ **ศูนย์ศิลปาชีพ (สาขาแม่สะเรียง)** เป็นศูนย์รวมผ้าทอและศิลปะหัตถกรรมของสมาชิกศิลปาชีพบ้านต่างๆ ของอำเภอแม่สะเรียง ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชทานและอยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มีผ้าทอที่ใช้สีธรรมชาติและรูปแบบต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ เช่น กระโปรง เสื้อกั๊ก เสื้อกันหนาว และชุดของชาวกะเหรี่ยง รวมทั้งงานฝีมือการทออย่างกรอบรูป กระเป๋าสตางค์ กล่องใส่ของกระจุกกระจิก ที่ใส่ซองจดหมายและย่ามทอใบจิ๋ว ฯลฯ เหมาะสำหรับการซื้อหาของนักท่องเที่ยว

❑ **อาคารพิพิธภัณฑ์อำเภอแม่สะเรียง**ตั้งอยู่บริเวณทางแยกบ้านจอมแจ้ง ถนนสายหลักทางหลวงหมายเลข 108 ตัดกับถนนทางหลวงหมายเลข 105 เป็นอาคารไม้ชั้นเดียวยกพื้นสูง โครงสร้าง รูปแบบการฉลุไม้และลวดลายไม้เป็นศิลปะแบบไทยใหญ่สวยงามผสมผสานศิลปะพื้นเมืองทางภาคเหนือ ตั้งเป็นศูนย์รวมการจัดแสดงโชว์และจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) การจัดแสดงวิถีชีวิตชนเผ่า ซึ่งมี ลัวะ ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง ละว้า และแม้ว รวมถึงประวัติความเป็นมาของอำเภอแม่สะเรียง และเป็นศูนย์รวมแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน

❑ **วัดกิตติวงศ์** ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลแม่สะเรียง เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่พระครูกิตตินำมาจากวัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่ และมีคัมภีร์โบราณ ค้นพบในถ้ำผาแดง ริมฝั่งแม่น้ำสาละวิน เมื่อ พ.ศ. 2511 จารึกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของล้านนากับพม่า

❑ **วัดจองสูง หรือ วัดอุทยารมณ์** ตั้งอยู่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง สร้างเมื่อ พ.ศ. 2381 เดิมมีเจ้าอาวาสเป็นไทยใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2431 ถูกไฟไหม้ และได้บูรณะขึ้นใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2439 ภายในวัดมีเจดีย์ทรงมอญเก่าแก่กว่า 100 ปี อยู่ 3 องค์ เจดีย์ด้านตะวันตกสร้างเมื่อต้นรัชกาลที่ 6 องค์กลางสร้างเมื่อใดไม่ปรากฏ เชื่อว่า เป็นที่ประดิษฐานพระธาตุ ส่วนองค์ด้านตะวันออก เป็นเจดีย์ 7 ยอด

❑ **อุทยานแห่งชาติสาละวิน** ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสาละวิน ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับเมียนม่าร์ ครอบคลุมพื้นที่บริเวณป่าแม่ยวมฝั่งขวาและป่าสาละวิน ในท้องที่ตำบลเสาหิน ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่คง ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง และตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย มีพื้นที่ประมาณ 721.52 ตารางกิโลเมตร หรือ 450,950 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2537

การเดินทางมีรถโดยสารสายอำเภอแม่สะเรียง-บ้านสามแลบ บริการหรือเช่ารถจากอำเภอแม่สะเรียงไปยังบ้านแม่สามแลบ ระยะทาง 46 กิโลเมตร จากนั้นล่องเรือจากบ้านแม่สามแลบไปตามแม่น้ำสาละวินประมาณครึ่งชั่วโมง โดยเรือของชาวบ้านราคาเหมาลำจากที่ทำการอุทยานฯ จะเห็นทิวทัศน์ของลำน้ำสาละวินและฝั่งพม่าได้ และหน้าที่ทำการอุทยานฯ มีหาดทรายสีขาวละเอียดสวยงาม ถัดไปทางทิศเหนือจะเป็นบ้านท่าตาฝั่ง มีหาดทรายสวยอีกแห่งหนึ่งเรียกว่า “หาดแท่นแก้ว” และยังมีทรัพยากรที่สำคัญและมีค่าอันได้แก่พันธุ์ไม้ป่า เป็นไม้สัก ไม้แดง ไม้เต็ง และสัตว์ป่านานาชนิด

อุทยานแห่งชาติสาละวินมีบริการบ้านพักและบริเวณกางเต็นท์นอนแก่นักท่องเที่ยว จำนวน 2 แห่งคือที่ทำการอุทยานแห่งชาติสาละวิน ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอแม่สะเรียงประมาณ 5 กิโลเมตร และในอุทยานแห่งชาติสาละวิน อยู่ห่างจากตัวอำเภอระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อได้ที่ ตู้ป.ณ. 8 ปท.แม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110 หรือติดต่อเจ้าหน้าที่ โทร. 0-1024-1854, 0-1366-7356

อำเภอสบเมย

❑ **บ้านแม่สามแลบ** ตั้งอยู่ริมแม่น้ำสาละวิน หรือแม่น้ำคง อยู่ในเขตตำบล แม่สามแลบ ห่างจากตัวอำเภอสบเมย 62 กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข 1086 เป็นที่นิยมไปล่องเรือตามลำน้ำสาละวิน ฝั่งตรงข้ามเป็นเขตพม่า บางช่วงมีหาดทรายขาวสะอาด ช่วงที่ล่องเรือ คือ ช่วงแม่สามแลบถึงสบเมย ซึ่งเป็นจุดที่แม่น้ำเมยไหลมาบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน และช่วงแม่สามแลบ ถึงอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

❑ **บ้านแม่ลามาหลวง** หมู่บ้านสวยงาม อยู่เขตตำบลสบเมย เป็นหมู่บ้านชาวเขาที่ตั้งอยู่ กลางหุบเขา จากที่ตั้งอำเภอสบเมยถึงหมู่บ้าน 32 กิโลเมตร เป็นทางรถยนต์ 27 กิโลเมตร และทางเดินเท้า 5 กิโลเมตร

❑ **อุทยานแห่งชาติแม่เงา** อยู่ห่างจากอ.สบเมย ประมาณ 15 กม. ติดกับจังหวัดตากเป็นอุทยานแห่งชาติครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 257,650 ไร่ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดตากอยู่ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน 181,000 ไร่ ลักษณะพื้นที่สูงชัน มียอดเขาสูง เช่น ดอยปุยหลวง, ดอยเซอเทอลู่, ดอยคุยหลวง มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำเงา, แม่น้ำยวม, แม่น้ำริด, แม่น้ำโขง

❑ **ล่องแก่งแม่เงา** การล่องแก่งแม่เงาในพื้นที่ บ้านแม่เงา ตำบลแม่สวด สภาพสองฝั่งเป็นธรรมชาติที่คงสภาพที่ดีเยี่ยม และเป็นที่เหมาะสำหรับล่องแพเพื่อผจญภัย อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการล่องแพไม้ไผ่ มี 3 โปรแกรม คือ

1. ล่องแพระยะใกล้ 4-5 กม. ใช้เวลา 1 ชม. ราคาแพละ 500 บาท/ 4-6 คน
2. ล่องแพระยะปานกลาง 20 กม. ใช้เวลา 3 ชม. ราคาแพละ 1,200 บาท/4-6 คน
3. ล่องแพระยะไกล 50 กม. ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน ราคาแพละ 2,400 บาท/4-6 คน

อุทยานแห่งชาติแม่เงามีบ้านพักและลานกางเต็นท์รองรับนักท่องเที่ยว แต่นักท่องเที่ยวต้องเตรียมและนำอาหารไปเอง สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ สำนักงานบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ 16 แม่สะเรียง

โทร. 0-5368-1323

❑ **น้ำตกแม่ริด** อยู่ในเขตหมู่ที่ 1 ตำบลกองก๋อย เป็นน้ำตกขนาดกลาง ที่ยังคงสภาพธรรมชาติไว้ครบถ้วน มีน้ำไหลตลอดปี ระยะทาง 58 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์และเดินเท้า 3 กิโลเมตร

ของที่ระลึก

ของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์ สินค้าพื้นเมืองจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่างๆ เช่น ใบชา หมวกชาวไต (ชาวไทยใหญ่เรียกว่า "กุ๊บ") ซึ่งมีลักษณะเป็น หมวกปีกกว้างใบกลม ตรงกลางยอดแหลมเหมือนเจดีย์ มู่ลี่ทำจากไม้ไผ่ เสื่อทอไทยใหญ่ ผ้าซิ่นไหมลายฝีมือพม่า อัญมณี เช่น ทับทิม หยกและเครื่องใช้ประเภทเสื่อ, ผ้าฝีมือกะเหรี่ยง และ ประเภทของขบเคี้ยว เช่น ขนมที่ทำจากงา แป๊ะหล่อ รวมทั้งไม้แกะสลักเป็นต้น

มีร้านจำหน่ายรวมทั้งร้านของศูนย์ศิลปาชีพพิเศษซึ่งตั้งอยู่ถนนขุนลมประพาส ใกล้กับศาลากลางจังหวัด รวมทั้งศูนย์จัดจำหน่ายสินค้า OTOP ในอาคารที่ว่าการอำเภอ (หลังเก่า) นอกจากนี้ยังมีร้านจำหน่ายของที่ระลึกกระจายอยู่บริเวณใจกลางเมือง สามารถเลือกชมและซื้อได้ในราคาที่เหมาะสม

ประเพณีปอยส่างลอง

ประเพณีออกพรรษา

กิจกรรมและงานประเพณี

❑ **งานเมืองสามหมอก** จัดขึ้นทุกปี ประมาณต้นเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีการออกร้าน จากทั้งหน่วยราชการ เอกชน และองค์กรต่างๆ รวมทั้งการแสดงมหรสพรื่นเริงเพื่อประชาชนในท้องถิ่นได้เพลิดเพลินกับกิจกรรมต่างๆ ในงานมีการแสดงของชาวเผ่าต่างๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่น่าสนใจยิ่ง

❑ **ประเพณีปอยส่างลอง หรือประเพณีบรรพชาสามเณร** ตามประเพณีชาวไทยใหญ่ ซึ่งถือว่าได้กุศลแรงกว่าการอุปสมบทพระภิกษุ จึงจัดอย่างยิ่งใหญ่ ช่วงเดือนมีนาคม เมษายน และ พฤษภาคม เด็กที่จะบรรพชาเรียกว่า "ส่างลอง" จะโกนผมแต่ไม่โกนคิ้ว (พระภิกษุพม่าไม่โกนคิ้ว) แล้วแต่งกายประดับประดาด้วยเครื่องประดับอันมีค่า เช่น สวมสร้อย กำไล แหวน และใช้ผ้าโพกศีรษะแบบพม่า สวมถุงเท้ายาว นุ่งโสร่ง ทาแป้งขาว เขียนคิ้วทาปาก ทั้งนี้เชื่อกันว่าพระพุทธเจ้ามีฐานะเป็นกษัตริย์ยังสละกิเลสได้ การประดับประดาแสดงว่ามีฐานะดีก็สละกิเลสไปบวชได้เช่นกัน ถ้าไม่มีม้าก็จะขี่คอคน ซึ่งเรียกว่า "พี่เลี้ยง" หรือ "ตะแปส่างลอง" แห่ไปตามถนนสายต่างๆ มีกลดทอง หรือ "ทีคำ" แบบพม่ากั้นกันแดด

ปัจจุบัน ประเพณีนี้กำหนดให้เป็นการบรรพชาแบบสามัคคี คือ จัดการบรรพชาส่างลอง จำนวนมากในคราวเดียวกันในช่วงต้นเดือนเมษายนของทุกปีทำให้ประเพณีปอยส่างลอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความยิ่งใหญ่และงดงามเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว

❑ **ประเพณีออกพรรษา หรือ งานปอยเหลินสิบเอ็ด** เป็นประเพณีที่มีความสำคัญมากสำหรับชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเดือน 11 ระหว่าง ขึ้น 13-14 ค่ำ จะมีงานตลาดนัดขายของกันทั้งวันทั้งคืน ประชาชนจะไปซื้ออาหารและสิ่งของต่างๆ สำหรับไปทำบุญที่วัดในวันขึ้น 15 ค่ำ พอรุ่งเช้าของวันขึ้น 15 ค่ำ จะตักบาตรเทโวที่วัดพระธาตุดอยกองมูและเดินลงมาสู่วัดม่วยต่อ ซึ่งอยู่บริเวณเชิงเขา พระภิกษุสามเณรและประชาชนนับร้อยพันเรียงรายสองข้างทาง เพื่อทำบุญตักบาตร เป็นภาพที่งดงามยิ่ง ตอนกลางคืนตามบ้านเรือนและวัดต่างๆ จะมีการจุดประทีปโคมไฟสว่างไสว มีการแห่ "จองพารา" หรือ "ปราสาทรับเสด็จพระพุทธเจ้า" ซึ่งตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงาม มีการแสดงการละเล่นพื้นเมืองและมหรสพต่างๆ และ "หลู่เตนเห็ง" หรือการแห่เทียนพันเล่มด้วย

❑ **ประเพณีลอยกระทงไทยใหญ่ หรือสิบสองมนล่องผ่องไต** เป็นประเพณีเก่าแก่ของชาวไต ซึ่งเป็นชุมชนดั้งเดิมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีคติความเชื่อเกี่ยวกับการจัดประเพณีล่องผ่องไต ว่าเป็นการจัดขึ้นเพื่อเป็นพุทธบูชา และบูชาพระอุปคุต 8 องค์ หรือพระอรหันต์ ตามความเชื่อของชาวไตโบราณ ซึ่งเชื่อว่าพระอรหันต์ทั้ง 8 องค์นี้ มี 4 องค์มรณภาพแล้วส่วนที่เหลืออีก 4 องค์ยังคงปฏิบัติธรรมอยู่ในกลางมหานพ และทุกวันเพ็ญเดือน 12 พระอรหันต์ทั้ง 4 จะเวียนขึ้นมาโปรดสัตว์และเผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยชาวไตจะถวายอัฐบริขารต่างๆ อันเป็นประเพณีสืบต่อจากประเพณีแห่จองพารา ซึ่งทำถวายพระพุทธเจ้าโดยจะบูชาพระอุปคุตและลอยสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ลงในลำน้ำเพื่อเป็นการให้ทานและถวายเป็นพุทธบูชา

❑ **งานนมัสการพระธาตุดอยกองมู วัดพระธาตุดอยกองมู** เดิมเรียกว่า "วัดปลายดอย" ตั้งอยู่บนดอยกองมู เป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมืองที่สำคัญที่สุด เมื่อถึงเทศกาลนมัสการพระธาตุ จะมีการจัดกิจกรรมสำคัญขึ้น คือ งานลอยกระทงสวรรค์ และการถวายข้าวธุปายาส (ต่างซอมต่อ) โดยจะกำหนดจัดงานก่อนวันลอยกระทงสากล 3 วัน

❑ **งานเทศกาลดอกบัวตอง** ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนธันวาคม ทุกๆ ปี บริเวณดอยแม่อูคอ จะมีดอกบัวตองบานเหลืองอร่ามทั่วบริเวณขุนเขา อำเภอขุนยวม จะจัดเทศกาลให้นักท่องเที่ยวขึ้นไปชมตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน ถึง 10 ธันวาคม โดยทางอำเภอจะจัดเตรียมเต้นท์ที่พักให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการจะค้างคืนบริเวณดอยแม่อูคอ และยังมีอาหาร-เครื่องดื่ม บริการนักท่องเที่ยวด้วย ติดต่อจองเต้นท์พักบนดอยแม่อูคอ ณ ที่ว่าการ อ.ขุนยวม โทร. 0-5369-1104

❑ **กิจกรรมไหว้พระ 9 วัด** เป็นกิจกรรมที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวจะได้สักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยใหญ่ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต อีกทั้งเป็นการเรียนรู้ถึงคุณค่าของโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะวัดต่างๆ ที่มีศิลปะวัฒนธรรมแบบพม่าหรือไทยใหญ่ ซึ่งได้แก่ วัดพระธาตุดอยกองมู, วัดพระนอน, วัดก้ำก่อ, วัดม่วยต่อ, วัดจองคำ-วัดจองกลาง, วัดหัวเวียง, วัดกลางทุ่ง, วัดดอนเจดีย์ และวัดผาอ่าง

การละเล่นพื้นเมือง

การละเล่นพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยใหญ่ที่น่าสนใจ ได้แก่

1. ก้า เป็นการฟ้อน เรียกว่าฟ้อนไต (ฟ้อนเงี้ยว) ลีลาการร่ายรำเร็วกว่า ฟ้อนเล็บ หรือ ฟ้อนเทียนของชาวเชียงใหม่ เครื่องประโคมส่วนใหญ่เป็นเครื่องตี เช่น กลองก้นยาว ฆ้อง ฉาบ

2. รำโต เป็นการละเล่นคล้ายเชิดสิงโตจีน ปกติถ้าจะเล่นก็เมื่อมีงานหรือเทศกาลงานฉลองต่างๆ เช่น ต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง

3. ก้าแลว หรือ ฟ้อนดาบ ดาบเป็นอาวุธประจำตัวชาวไทยใหญ่ จึงมีการฝึกสอนกันมาแต่โบราณเกี่ยวกับการฟ้อนและการใช้ดาบ เพลงดาบมีลวดลายและลีลาที่น่าดูเป็นอย่างมาก

4. กิ่งกะหล่าหรือรำกินรี เป็นการฟ้อนรูปสัตว์ต่างๆ ได้แก่ การฟ้อนนก ฟ้อนปลา ฟ้อนผีเสื้อยักษ์ ฟ้อนม้า ในการฟ้อนจะมีการประดิษฐ์รูปสัตว์ต่างๆ แล้วสวมทับคนฟ้อน

5. จ๊าดไต การละเล่นประเภทละครหรือลิเกร้องกลอนภาษาไทยใหญ่ เรื่องที่แสดงส่วนมากมาจากชาดกหรือตำนานทางพุทธศาสนา

ชาวพื้นเมืองและชาวเขาเผ่าต่างๆ

ชาวพื้นเมืองและชาวไทยภูเขาที่สำคัญในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีดังนี้

1. ไทยใหญ่ เป็นชาวพื้นเมืองที่อพยพมาจากเมืองต่างๆ ในเขตรัฐฉานของพม่า การแต่งกาย ชายนุ่งกางเกงจีน ใส่เสื้อแขนกระบอกแบบพม่า ผู้หญิงแต่งกายเหมือนหญิงพม่านุ่งผ้าซิ่นสีต่างๆ ใส่เสื้อทรงกระบอกตัวสั้นแค่เอว ด้านหน้ากลัดกระดุมเฉียงซ้ายหรือขวา เกล้าผมทรงสูงทำเป็นมวยไว้ด้านหลัง แล้วใช้หวีประดับมุกหรือหวีทองคำเสียบปักที่ผมภาษาไทยโบราณ เคร่งในศาสนามาก วันพระจะหยุดการประกอบอาชีพและกิจวัตรประจำวันแล้วไปวัด ศิลปหัตถกรรม และการรื่นเริงส่วนมากเลียนแบบจากพม่า

2. แม้วขาว และ แม้วลาย รูปร่างหน้าตาคล้ายคนจีน การแต่งกาย ชายนุ่งกางเกงจีนครึ่งแข้งสีดำสวมเสื้อแขนกระบอก ใส่หมวกจีนกลมๆ แม้วลาย ผู้หญิงนุ่งกระโปรงสั้นแค่เข่า จีบเป็นวงกลมรอบตัว ใส่เสื้อป้ายแบบจีนใช้ผ้าโพกหัว แต่แม้วขาวผู้หญิงจะนุ่งกางเกงขายาว ภาษาที่พูดและเขียนคล้ายภาษาจีน

3. ยางกะเลอ หรือ กระเหรี่ยงแดง การแต่งกาย ชายนุ่งกางเกงจีน ใส่เสื้อทรงกระบอก ยาวถึงก้น หญิงสวมเสื้อกระโปรงติดกัน ไม่มีแขน สีขาวยาวถึงข้อเท้า ตัวหลวมๆ โดยมีประเพณีว่า เสื้อผ้าหญิงสาวจะมีรอยฉีกขาดไม่ได้ หากมีถือว่าไม่ใช่สาวบริสุทธิ์ หญิงที่มีครอบครัวแล้วจะเปลี่ยนเป็นนุ่งซิ่นสีต่างๆ ส่วนมากนับถือศาสนาคริสต์และนับถือผีประจำเผ่า

4. มูเซอแดง การแต่งกาย หญิงสวมเสื้อผ้าแบบผู้หญิงไทยใหญ่ นุ่งผ้าซิ่นสีแดงชายพกไว้ซ้ายมือยาวถึงข้อเท้า ไว้ผมมวย ชายแต่งกายแบบชาวไทยใหญ่ เสื้อสั้นแค่เอว

5. มูเซอดำ การแต่งกาย ชายนุ่งกางเกงดำ ใส่เสื้อแขนกระบอกสั้นแค่เอว หญิงนุ่งกางเกงดำ ใส่เสื้อแขนกระบอกผ่าอกตัวยาวถึงสะโพกโกนหัวไว้หางจุกชาวพื้นเมืองเผ่านี้มี นิสัยมุทะลุดุดันกว่าทุกเผ่า

6. ลัวะ การแต่งกาย ชายสวมเสื้อกางเกงแบบชาวไทยใหญ่ ใช้ผ้าสีโพกศีรษะ หญิง นุ่งผ้าซิ่นสั้นไม่เลือกสี เสื้อแบบพม่าปล่อยชายยาวมีมากในเขตอำเภอแม่สะเรียงและอำเภอขุนยวม

รายชื่อร้านอาหารในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	
ร้านอาหารในเขตอำเภอเมือง	**สถานที่ตั้ง**
1. ร้านอาหารไข่มุก	23 ถนนอุดมชาวนิเทศ ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2092
2. ร้านอาหารครัวทิพย์	23/1 ถนนประดิษฐ์จองคำ ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0553
3. ร้านอาหารครัวป้าจุก	31/1 หมู่ 8 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2237
4. ร้านอาหารครัวลัคกี้	5 ถนนสิงหนาถบำรุง ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0656
5. ร้านอาหารดอกคูน	83 หมู่ 8 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2453
6. ร้านบ่อปลา	ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5368-6099
7. ร้านอาหารบ้านไทย	138 หมู่ 5 ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1833
8. ร้านอาหารใบเฟิร์น	87 ถนนขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1374
9. ร้านอาหารลาบเป็ดชายทุ่ง	6 หมู่ 12 ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5368-6123
ร้านอาหารในเขตอำเภอขุนยวม	**สถานที่ตั้ง**
1. ร้านอาหารครัวปีกไม้	256 หมู่ 2 ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน 58140 โทร. 0-5369-1061
2. ร้านอาหารครัวภิญโญ	63 หมู่ 1 ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน 58140 โทร. 0-5369-1455
ร้านอาหารในเขตอำเภอสบเมย	**สถานที่ตั้ง**
1. ร้านอาหารนงลักษณ์	337 หมู่ 5 ต.แม่คะตวน อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน 58110 โทร. 0-5361-9274
2. ร้านอาหารสุรางค์รัตน์	198 หมู่ 1 ต.แม่คะตวน อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน 58110 โทร. 0-5368-1562
ร้านอาหารในเขตอำเภอแม่สะเรียง	**สถานที่ตั้ง**
1. ร้านอาหารริเวอร์เฮ้าส์	77 ถนนแหล่งพาณิชย์ ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน 58110 โทร. 0-5368-1653
2. ร้านอาหารเรญ	174/2 หมู่ 2 ต.แม่สะเรียง อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน 58110 โทร. 0-5368-1171
3. ร้านอาหารอินทิรา	170/1 หมู่ 2 ต.แม่สะเรียง อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน 58110 โทร. 0-5368-1441

ร้านอาหารในเขตอำเภอปางมะผ้า	สถานที่ตั้ง
1. ร้านอาหารจังเกิล	200 ต.สบป่อง อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน 58120 โทร. 0-5361-7099
2. ร้านอาหารบ้านกาแฟ	277 หมู่ 1 ต.สบป่อง อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน 58120 โทร. 0-5361-7081
3. ร้านอาหารเลม่อนฮิลล์	123 หมู่ 1 ต.สบป่อง อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน 58120 โทร. 0-5361-7039
ร้านอาหารในเขตอำเภอปาย	**สถานที่ตั้ง**
1. ร้านอาหารคาเฟ่เดลดอย	66/1 หมู่ 3 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-9851-9621, 0-5369-3230
2. ร้านซันฟลาวเวอร์	28 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9385
3. ร้านอาหารดวง	5 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9101
4. ร้านอาหารท่าปายสปาแค้มปิ้ง	84-84/1 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9695
5. ร้านอาหารน้องเบส	192/1 หมู่ 1 ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9389
6. ร้านอาหารน้องเบียร์	39/1 หมู่ 1 ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9103
7. ร้านอาหารบ้านกระทิง	119 หมู่ 2 ต.เวียงเหนือ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-8255-6
8. ร้านอาหารบ้านเบญจรงค์	179 หมู่ 8 ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-8010
9. ร้านบ้านปาย	7 หมู่ 3 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9912
10. บ้านปายชาร์มมิ่งโฮม	123 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-9851-8043
11. ร้านอาหารปายริเวอร์คอนเนอร์	หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9049
12. ร้านอาหารอโบคายา	16/1 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9041
13. ร้านอาหารยัทอิงปาย	29 หมู่ 2 ต.แม่นาเติง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9781

การเดินทางสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเครื่องบิน

1. บริษัทการบินไทย บริการเที่ยวบินระหว่าง เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน ทุกวันๆ ละ 2-3 เที่ยว (จำนวนเที่ยวบินอาจมีการเปลี่ยนแปลง) รายละเอียดเพิ่มเติมและสำรองที่นั่ง ติดต่อได้ที่ **บริษัท การบินไทย จำกัด**

กรุงเทพฯ (สำนักงานใหญ่) เลขที่ 89 ถ.วิภาวดีรังสิต กทม.
โทร. 0-2545-1000, 0-2695-1000,
0-2545-1000 กด 5

แม่ฮ่องสอน เลขที่ 71 ถ.สิงหนาถบำรุง โทร. 0-5361-2220, 0-5361-1367

เชียงใหม่ เลขที่ 240 ถ.พระปกเกล้า โทร. 0-5392-0920,
0-5392-0999, 0-5320-1287

2. บริษัทนกแอร์ ได้เริ่มเปิดเที่ยวบิน บริการเที่ยวบินระหว่าง เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน ทุกวันๆ ละ 1 เที่ยว ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2549 อัตราค่าโดยสาร การสำรองที่นั่ง และสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อได้ที่

บริษัท บริษัทนกแอร์

กรุงเทพฯ โทร. 1318

แม่ฮ่องสอน โทร. 0-5361-2057 ต่อ 106 หรือ
WWW.NOKAIR.COM

หมายเหตุ เวลาและอัตราค่าโดยสารอาจมีการเปลี่ยนแปลงควรตรวจสอบจากสายการบินแต่ละแห่งโดยตรง

การเดินทางสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรถประจำทาง

เส้นทางสายเชียงใหม่-แม่สะเรียง-แม่ฮ่องสอน ทางหลวงหมายเลข (108)

รถออกจากสถานีขนส่งอาเขตเชียงใหม่ วันละประมาณ 5 เที่ยว

รถธรรมดา 08.00 น./20.00 น./21.00 น.
14.00 น. (ถึงเฉพาะอำเภอแม่สะเรียง)

รถปรับอากาศ 06.00 น./10.30 น./21.00 น.

อัตราค่าโดยสาร	รถธรรมดา	รถปรับอากาศ
เชียงใหม่-ฮอด	75	144
เชียงใหม่-แม่สะเรียง	96	173
เชียงใหม่-ขุนยวม	141	254
เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	178	320

เส้นทางสายเชียงใหม่-ปาย-แม่ฮ่องสอน (ทางหลวงหมายเลข 1095)

รถออกจากขนส่งอาเขตเชียงใหม่ วันละ 5 เที่ยว

รถธรรมดา 07.00 น./10.30 น./12.30 น.

รถธรรมดา 16.00 น. (ถึงเฉพาะ อ.ปาย)

รถตู้ 08.00 น./9.00 น./10.30น./11.30น./12.30น.

อัตราค่าโดยสาร	รถธรรมดา	รถตู้ (ปรับอากาศ)
เชียงใหม่-ปาย	62	150
เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน	126	250

หมายเหตุ ข้อมูลอัตราค่าโดยสารและเวลารถออก อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ สามารถสอบถามข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้ที่...
- สถานีขนส่งอาเขต โทร. 0-5324-2664
- บริษัท เปรมประชา ขนส่ง จำกัด แม่ฮ่องสอน 0-5361-1318
- บริษัท เปรมประชา ขนส่ง จำกัด เชียงใหม่ 0-5324-4737, 0-5330-4748

เส้นทางสายกรุงเทพ-แม่ฮ่องสอน

รถออกจากขนส่งหมอชิต วันละประมาณ 3 เที่ยว

รถ ป.2 20.30 น.

รถ ป.1 18.00 น./20.30 น.

อัตราค่าโดยสาร	ราคา
รถ ป.2	559
รถ ป.1	718

สำรองที่นั่งและสอบถามรายละเอียดได้ที่ บริษัท สมบัติทัวร์
- สถานีขนส่งกรุงเทพฯ โทร. 0-2936-2498-9
- แม่ฮ่องสอน โทร. 0-5361-3211

หมายเหตุ ข้อมูลอัตราค่าโดยสารและเวลารถออก อาจมีการเปลี่ยนแปลง

บ้านพักแบบโฮมสเตย์ จ.แม่ฮ่องสอน

โฮมสเตย์	โทรศัพท์	อัตราค่าบริการ (บาท)	สิ่งที่น่าสนใจ
1. บ้านห้วยฮี้ (อ.เมือง)	0-5361-9717	ค่าที่พักคืนละ 100 บาท/ คน ค่าเช่าเต็นท์หลังละ 100 บาท/ คน ค่าอาหารมื้อละ 50 บาท/ คน ค่านำทางสำหรับนักท่องเที่ยว 100 บาท/ คน/ วัน นักท่องเที่ยว 2 คน/ผู้นำทาง 1 คน	เป็นหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงปาเกอญอ ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวกะเหรี่ยง ชมกล้วยไม้ป่าร้อยกว่าชนิดเดินป่าตามเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติดอยปุย
2. บ้านเมืองปอน (อ.ขุนยวม)	0-5368-0090, 0-5368-0050	ค่าที่พักและค่าอาหาร 350 บาท/ คน/ คืน การแสดงชุดละ 1,000 บาท	เป็นหมู่บ้านชาวไทยใหญ่ซึ่งยังคงรูปแบบวัฒนธรรม ความเป็นอยู่แบบไทยใหญ่ขนานแท้และดั้งเดิม ชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชาวไทยใหญ่ ชมการสาธิตการเย็บเสื้อไต (สินค้า OTOP) การจักสานกุ๊บไต ชมสถาปัตยกรรมไทยใหญ่, การทำอาหารและขนมไทยใหญ่ การแสดงพื้นบ้านตามศิลปไทยใหญ่ รับประทานอาหารพื้นเมือง
3. บ้านท่าตาฝั่ง (อ.แม่สะเรียง)	-	ค่าที่พัก 2 วัน 1 คืน อาหาร 3 มื้อราคา 550 บาท หากต้องการพักต่อในหมู่บ้าน คิดอัตราที่พักคืนละ 100 บาท อาหารมื้อละ 50 บาท ค่านำเที่ยวโดยมัคคุเทศน์ท้องถิ่น 1 คนต่อนักท่องเที่ยว 3 คนในอัตรา 200 ต่อวัน	บ้านท่าตาฝั่งเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมน้ำสาละวิน เหนือบ้านแม่สามแลบ มีหาดทรายที่สวยงามยาวประมาณ 200 เมตร สามารถกางเต็นท์นอนได้ จุดเด่นที่น่าสนใจของบ้านท่าตาฝั่งคือวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงปาเกอญอ
4. บ้านแม่ละนา (อ.ปางมะผ้า)	0-5361-9208	ค่าที่พักคืนละ 100 บาท/ คน ค่าอาหารมื้อละ 50 บาท/ คน ค่านำเที่ยว 200 บาท/ ผู้นำเที่ยว 1 คน /นักท่องเที่ยว 1-5 คน (ค่านำชมถ้ำคิดอีกอัตรา)	เป็นหมู่บ้านชาวไทยใหญ่ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมภายในหมู่บ้าน ชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยใหญ่ เที่ยวชมถ้ำแม่ละนา และถ้ำแห้ง เที่ยวในวัด ชมการตีมีด การอบสมุนไพร การแสดงร่านกรำโต นวดแผนไต เดินป่าตามเส้นทางเดินป่า เที่ยวดูสมุนไพรรองเท้านารี ดูนก ดูรอยเท้าสัตว์ ชมกล้วยไม้หลากชนิดและพืชพรรณต่างๆ
5.บ้านพะมอลอ (อ.แม่สะเรียง)	0-5368-1296, 0-9636-9483	ค่าที่พัก 100 บาท/คน ค่าอาหาร 50 บาท/คน ค่าบริการนำเที่ยว 100 บาท/คน 1-3 คน/วัน ค่าเช่าจักรยาน 20 บาท/คัน/วัน	ใช้ชีวิตแบบชาวบ้านกะเหรี่ยง หัดทอผ้ากะเหรี่ยง ทำนาร่วมกับชาวบ้านในฤดูทำนา ขี่จักรยานชมทิวทัศน์ที่สวยงาม และชมพระอาทิตย์ตกยามเย็นที่สระน้ำบ้านพะมอลอ นมัสการพระธาตุวัดจอมมอญ ฯลฯ
6.บ้านสันติสุข (อ.แม่ลาน้อย)	0-5369-1132	ค่าที่พัก 200 บาท/คน (รวมอาหาร) มีมัคคุเทศก์น้อยให้บริการ ค่าเช่าจักรยาน 20 บาท/คัน	เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าลั๊วะ (ละว้า) มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม กิจกรรมที่น่าสนใจคือ การล่องแพ ชมธรรมชาติ 2 ฝั่งแม่น้ำยวม ศึกษาธรรมชาติ ตามเส้นทางสายโบราณ ปั่นจักรยานชมธรรมชาติและวิถีชีวิตชนเผ่าละว้า
7.บ้านต่อแพ (อ.ขุนยวม)	0-5369-1132	อัตราค่าบริการ ค่าที่พัก 200 บาท/คน (รวมอาหาร) มีมัคคุเทศก์น้อยให้บริการ ค่าเช่าจักรยาน 20 บาท/คัน	สิ่งที่น่าสนใจ ร่วมกิจกรรมเก็บผักสวนครัวมาปรุงอาหารรับประทานทดลองหัดทำอาหารและรับประทานร่วมกัน ชมความงามศิลปะไทยใหญ่ ภายในวัดต่อแพ ชมผ้าม่าน 100 ปี เป็นผ่าม่านประดับมุก-ทับทิม เรื่องราวพระเวสสันดร
8. บ้านแม่ปิง (อ.ปาย)	0-5369-9248	อัตราค่าบริการ ค่าที่พัก 200 บาท (รวมอาหาร 2 มื้อ) อาหารมื้อละ 70 บาท	สิ่งที่น่าสนใจ บ้านแม่ปิง เป็นหมู่บ้านเผ่ากะเหรี่ยง ที่ยังคงอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมของชนเผ่า วิถีชีวิตที่สงบร่มเย็น ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย น้ำใจที่เป็นมิตร เหมาะแก่การศึกษาและเยี่ยมชม

รายชื่อโรงแรมในเขต อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. บ้านนานาชาติ พานอรามา	54/1 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-1757-62 แฟกซ์. 0-5361-1790 website: panorama.8m.com; e-mail: panhostal@gmail.com	16	300-400
2. ใบหยกชาเล่ต์	90 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-3132-9 แฟกซ์. 0-5361-1533 website: www.baiyokehotel.com; e-mail: trv1864@hotmail.com	37	800-1,400
3. พานอรามา	51 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-1757-62 แฟกซ์. 0-5361-1790 website: www.panhostel.com; e-mail: panorama@panhostal.com	44	500-800
4. เมธี	55 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-2141, 0-5361-2121	38	150-450
5. เม้าท์เท่นอินน์	112/2 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-2285, 0-5361-61802-3 แฟกซ์. 0-5361-2284 website: www.mhsmountaininn.com; e-mail: info@ mhsmountaininn.com	69	800-3,500
6. แม่ฮ่องสอน	18 ซ.2 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-2023	8	250-700
7. แม่ฮ่องสอนริเวอร์ไซด์	165 ม.3 บ.ห้วยเดื่อ โทร. 0-5361-1504, 0-5361-1406 แฟกซ์. 0-5361-3146 website: www.mhsriverside.com; e-mail: reservation@mhsriverside.com	40	975-1,500
8. รูคส์ฮอลิเดย์โฮเตล แอนด์รีสอร์ท	114/5-7 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-1390, 0-5361-2324-9 แฟกซ์. 0-5361-1524 website: www.maehongson.com; e-mail: rooksgroup.com	184	1,692-2,820
9. สยาม	23 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-2148	17	350-650
10. สวัสดีเพลส	29 ม.8 ต.ปางหมู โทร. 0-5362-0255, 06-6765922 แฟกซ์. 0-5361-1524	44	200-600
11. อิมพีเรียลธารา แม่ฮ่องสอน	149 ม.8 ปางหมู โทร. 0-5368-4444 แฟกซ์. 0-5368-4440 website: www.Imperialhotals.com: e-mail: taramaehongson@imperialhotals.com	104	2,400-3,500

รายชื่อรีสอร์ทในเขต อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. โกลเด้นปายแอนด์ สวีทรีสอร์ท	285 ม.1 ต. ปางหมู โทร. 0-5361-2265, 0-5362-0417 แฟกซ์. 0-5361-2265 website: www.goldentpai.com; e-mail: singha@goldentpai.com	70	1,080-2,500
2. โกลเด้นฮัท	253 ม.11 ถ.มรรคสันติ โทร. 0-5361-1544, 0-5361-2306 แฟกซ์. 0-5361-3747	32	250-600
3. เดอะไดรีสอร์ท	158 ม.3 บ.ทุ่งกองมู โทร. 0-5361-3964 แฟกซ์. 0-5361-3965 website: www.the-dai.com	11	1,000-1,200
4. บ้านแก้วรีสอร์ท	14/1 ถ.ปางล้อนิคม โทร. 0-5361-3007 แฟกซ์. 0-5361-3007 e-mail: ban_kaew@yahoo.com	20	500-1,000
5. บ้านเคียงดอย	30/4 ต.ผาบ่อง โทร. 0-5368-6065	6	600-1,200
6. บ้านสวนกลางเมือง	105/2 ต.จองคำ โทร. 0-5361-2477	4	400-500
7. ปางล้อวิลล่า	13/3 ซ.4 ถ.ปางล้อนิคม โทร. 0-5361-1572, 0-5361-2190	11	400-1,000
8. เฟิร์นริมธาร	64 ม.10 ต.ผาบ่อง โทร. 0-5368-6110, 01-7834497 แฟกซ์. 0-5368-6111 website: www.fernresort.into; e-mail: info@fernresort.info	30	1,200-2,500
9. ภูสามหมอก	333/3 ม.1 ต.ปางหมู โทร. 0-5361-1162 แฟกซ์. 0-5361-2532	12	600-900
10. ม่อนสายหมอก รีสอร์ท	21/2 ม.11 ต.ปางหมู โทร. 0-5361-1799 แฟกซ์. 0-5361-1798	18	400-750
11. แม่ฮ่องสอนรีสอร์ท	24 ม.3 ต.ห้วยเดื่อ โทร. 0-5368-4138-9 แฟกซ์. 0-5368-4137 e-mail: maehongson_resort@yahoo.com	20	550-2,200
12. แม่ฮ่องสอนฮิลล์	106/2 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-2475 แฟกซ์. 0-5361-2475	24	300-600
13. ริมธารรีสอร์ท	18/4 ถ.นาหมากปิน ต.ปางหมู โทร. 0-5361-3404, 0-5361-3096 แฟกซ์. 0-5361-3404	20	300-1,000
14. ริมน้ำกลางดอย	108 ม.3 บ.ห้วยเดื่อ ต.ผาบ่อง โทร. 0-5361-2142, 0-9835-1786 แฟกซ์. 0-5361-2086	39	600-800
15. ลิ้นฟ้าแคมป์ปิ้ง	134 ม.3 ต.ปางหมู โทร. 0-5361-2811	7	300-600
16. สักสวยกลางดอย	321 ม.1 ต.ปางหมู โทร. 0-5361-1929 แฟกซ์. 0-5361-1764	36	600-1,200
17. สามหมอกวิลล่า	28/1 ต.ท่าโป่งแดง โทร. 0-5368-4078 แฟกซ์. 0-5361-1478	31	350-750
18. ห้วยน้ำริน	64/3 ถ.นิเวศพิศาล ต.จองคำ โทร. 0-5361-2886-7	25	400-5,000
19. อ่างเก็บน้ำนากระจง	41 ม.10 ต.ผาบ่อง โทร. 01-1795712, 0-1706-2865	4	1,000-1,000
20. อิงดอย	109/1 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-2074	12	250-400
21. เอื้องแซะรีสอร์ท	119,129 ม.3 ต.ปางหมู โทร. 0-5362-0239	4	1,000-1,200
22. ไฮแลนด์	23/2-3 ปางล้อนิคม ต.จองคำ	10	500-1,000

รายชื่อเกส์ทเฮาส์ในเขต อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. จองคำเกส์ทเฮาส์	7 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ โทร. 0-5361-1420	10	100-200
2. จอนห์นนี่ เฮาส์	5/2 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ โทร. 0-5361-1667	8	100-300
3. จีนส์เฮาส์	6/1 ถ.ประชาอุทิศ โทร. 0-5361-1662 แฟกซ์. 0-5361-2906	10	80-150
4. โจเกส์ทเฮาส์	3 ถ.ชำนาญสถิตย์ โทร. 0-5361-2417	5	100-250
5. ตะเหล่าซือ	123 ม.6 ต.หมอกจำแป่ โทร. 09-5572258, 0-1952-1383	6	150-400
6. ทานตะวันเกส์ทเฮาส์	81 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-1364, 0-5361-2352	5	250-300
7. ที.เอ็น.เกส์ทเฮาส์	107/18 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5362-0059, 0-5362-0557 แฟกซ์. 0-5362-0060 website: www.maehongsontravel.com/th	6	500-500
8. น้องโบ๊ตเกส์ทเฮาส์	107/1 ม.5 ต.ผาบ่อง โทร. 0-5362-0560	9	300-400

9. นามะปินเฮาส์	24/1 ม.11 บ.นามะปิน โทร. 0-5362-0314	9	200-200
10. นิรันดร์เกส์ทเฮาส์	44/1 ถ.สิงหนาถบำรุง โทร. 0-5361-1227	5	100
11. ปรินซ์เฮ้าส์	38 ถ.อุดมชาวนิเศน์ โทร. 0-5361-1136 website: www.princesguesthouse.com; e-mail:princesguesthouse@hotmail.com	12	100-400
12. ปาล์มเฮาส์	22/1 ถ.ชำนาญสถิตย์ โทร. 0-5361-4022	14	300-400
13. ปิยะเกสท์เฮาส์	1/1 ถ.ขุนลุมประพาส โทร. 0-5361-1260 แฟกซ์. 0-5361-2308	14	500-600
14. พนาฮัท	293/9 ม.11 ต.ปางหมู โทร. 0-5361-4331, 06-7728502 แฟกซ์. 0-2911-4268 website: www.panahuts.com; e-mail: spangbunshu@yahoo.com	5	300-500
15. เพ็ญพรเฮาส์	16/1 ถ.ผดุงม่วยต่อ โทร. 0-5361-1577	10	250
16. เฟรนเกส์ทเฮาส์	21 ถ.ประดิษฐ์จองคำ โทร. 0-5362-0119	10	100-350
17. มาลีรีสอร์ท	114/3 ม.11 ต.ปางหมู โทร. 01-6027009	10	500
18. แม่น้ำคอตเตจ	92/1 ม.3 ต.ปางหมู โทร. 0-5361-1495 แฟกซ์. 0-5362-0230	6	400-500
19. แม่ฮ่องสอนเกสท์เฮาส์	295 ม.11 ต.ปางหมู โทร. 0-5361-2510	12	150-500
20. ร่มไท เฮาส์	22 ถ.ชำนาญสถิตย์ ต.จองคำ โทร. 0-5361-2437, 0-9954-4794	22	150-1,500
21. ริมหนองเกส์ทเฮาส์	4/1 ถ.ชำนาญสถิตย์ โทร. 0-5361-1052	7	150-200
22. ริเวอร์ลอร์ด	48/1 ถ.ชำนาญสถิตย์ โทร. 01-9509702	6	200
23. วิจิตรพร	54 ถ.ปางล้อนิคม โทร. 0-5361-2163, 0-5362-0418	10	400-600
24. ศรีเวียงเกสท์เฮาส์	44 ถ.มรรคสันติ โทร. 0-5361-2425	10	100-300
25. สบันงาเกส์ทเฮาส์	23 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ โทร. 0-5361-2280, 0-5361-2163	8	100
26. แสงทองฮัท	250 ม.11 ต.ปางหมู โทร. 0-5362-0680	8	200-1,000
27. หนุ่ยแบล็กแพคเกอร์ลอร์ด	152/1 ถ.มรรคสันติ	5	100
28. หยกเกส์ทเฮาส์	14 ถ.ศิริมงคล ต.จองคำ โทร. 0-5361-1532, 0-1882-8594	9	250-400
29. อำภาเฮาส์	3 ถ.ผดุงม่วยต่อ ต.จองคำ โทร. 0-5362-0506	4	100

รายชื่อโรงแรม, เกสท์เฮาส์ในเขต อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. กมลสรโฮเต็ล	283 ถ.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-1524 แฟกซ์. 0-5368-1204	24	350-600
2. ชีวิวเกสท์เฮาส์	149/1 ต.แม่คง โทร. 0-5368-1556, 0-5368-1154	14	100-150
3. นอร์ทเวสเกสท์เฮาส์	81 ม.12 ต.บ้านกาศ โทร. 0-5368-1956	7	100-250
4. นิวแม่สะเรียเกสท์เฮาส์	1 ม.2 ถ.แหล่งพานิชย์ โทร. 0-5368-1203	13	80-200
5. มิตรอารีย์ 1	158 ถ.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-1110, 0-5368-1279	30	250-600
6. มิตรอารีย์เกสท์เฮาส์	34 ถ.เวียงใหม่ ต.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-1109 แฟกซ์. 0-5368-1280	64	120-600
7. แม่สะเรียงรีสอร์ท	106 ม.8 ต.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-2344-5	10	250-350
8. ริเวอร์ไซด์วิวเกสท์เฮาส์	85/1ถ.แหล่งพานิชย์ โทร. 0-5368-1188, 0-5368-1353	15	200-450
9. ริเวอร์เฮาส์โฮเต็ล	77 ม.12 ถ.แหล่งพานิช ต.แม่สะเรียง โทร. 0-5362-1201 แฟกซ์. 0-5362-1202 website: www.riverhousehotels.com; e-mail: seles@riverhousehotels.com	10	500-1,250
10. ริเวอร์เฮาส์รีสอร์ท	6/1 ม.2 ต.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-3066 แฟกซ์. 0-5368-3067 website: www.riverhousehotels.com; e-mail: seles@riverhousehotels.com	44	950-2,800
11. เรือนธาราเกสท์เฮาส์	147 ม.12 ต.บ้านกาศ โทร. 0-5368-1509, 0-5368-1633 แฟกซ์. 0-5368-1634	14	200-300
12. โลตัสเกสท์เฮาส์	75/5 ม.1 ต.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-1048	15	100-300
13. สมศรีรีสอร์ท	34/9 ถ.เวียงใหม่ ต.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-1109 แฟกซ์. 0-5368-1280	44	600-1,200
14. เอกลักษณ์	77/2 ต.แม่สะเรียง โทร. 0-5368-1426	7	200-450

รายชื่อโรงแรม, เกสท์เฮาส์ในเขต อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58140

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. ขุนยวมรีสอร์ท	139 บ.ต่อแพ ต.แม่เงา โทร. 0-5321-2393, 0-1882-7130	4	200-500
2. ต่อแพเกสท์เฮาส์	ต.ขุนยวม	8	400
3. บัวตองวิชชั่นเฮาส์	92/2 ม.2 ต.ขุนยวม โทร. 0-1521-2548 โทร. 0-5362-2037	14	400-1,400
4. บ้านฝรั่งเกสท์เฮาส์	499 ม.1 ต.ขุนยวม โทร. 0-5362-2086	19	400-1,200
5. ปีกไม้เกสท์เฮาส์	256 ม.2 ต.ขุนยวม โทร. 0-5369-1061	3	60-250
6. มิตรขุนยวม	63 ม.1 ต.ขุนยวม โทร. 0-5369-1057, 0-5362-2181 แฟกซ์. 0-5369-1057	29	120-800
7. สวนแม่อูคอ	กม.ที่ 13 ถ.ขุนยวม-แม่อูคอ โทร. 0-5369-1044, 0-5362-2095	10	500-3,000
8. สวนศรีบัวตอง	ต.ขุนยวม	4	250

รายชื่อโรงแรม, เกสท์เฮาส์ในเขต อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58130

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. กาสะลอง	71 ม11 ต.ทุ่งยาว โทร. 0-9999-1235	12	100-300
2. กู๊ดวิว	บ.แม่เย็น ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9852-5792, 0-7172-6487	10	200-300
3. โกลเด้นฮัท	107 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9949	14	100-200
4. โกลเด้นเฮ้าส์	63 ม.4 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9820 e-mail: wok_goldenhouse@yahoo.com	8	100-500
5. เคนเตอร์เฮาส์	54/1 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9362	6	100-300
6. จอห์นแบมบูฮัท	107 ม.1 ต.แม่ฮี้	8	100-300
7. จิมมี่ เฮาส์	262 ม.8 ต.เวียงใต้ โทร. 0-4805-1681	5	300-800
8. ฉัตรดนัยเฮาส์	67/2 ม.1 ต.เวียงใต้ โทร.0-5369-9316	7	100-300
9. ชัยชนะเกสท์เฮาส์	105 ม.4 ต.เวียงใต้	8	100-300
10. ชาญเกสท์เฮาส์	86 ม.4 ถ.ชม-ปาย ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9162	10	100-300
11. ชาญลอร์ด	51 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9162	12	100-300
12. ชาลีเฮาส์	9 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9039	20	70-200
13. เชสุวรรณเกสท์เฮาส์	13 ม.4 ถ.รังสิยานนท์ โทร. 0-5369-9274 แฟกซ์. 0-5369-9274	4	250
14. แซงการีล่าเกสท์เฮ้าส์	17/3 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-1951-0101	7	200
15. ซิมเปิ้ล เฮาส์	81 ม.11 ต.ทุ่งยาว โทร. 0-9065-6306, 0-2930-5510 website: www.paithailand.info	5	150-300
16. ณัฐวลีสายหมอก	31 ม.2 ต.แม่นาเติง	5	100-300
17. ดวงเกสท์เฮาส์	12 ม.3 ถ.รังสิยานนท์ โทร. 0-5369-9101 แฟกซ์. 0-5369-9581	20	70-400
18. เดลดอยรีสอร์ท	66/1 ม.3 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9851-9621 website: www.cafedeldoi.com	7	100-300
19. เดอะคันทรีไซด์	90/2 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-7172-6632	10	450-850
20. เดอะซันฮัท	28/1 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9730	9	120-350
21. เดอะซันฮัท	28/1 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9730	9	80-300
22. เดอะบลู ลากูน	227 ม.4 ต.เวียงใต้ โทร./แฟกซ์. 0-5369-9998 www.bluelagoon-pai.com	10	600-900
23. เดอะเมาท์เท่นวิว	119 ม.8 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8274, 0-1584-5730	10	150-300
24. ตง ตง ฮัท	176 ม.5 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-4613-4491	14	150-400
25. ต้นสาเกสท์เฮาส์	116 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8229	8	150-350

26. ท่าปายสปาแคมป์ปิ้ง	84/1 ม.2 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-1951-2784 โทร. 0-5369-3267, 0-5369-9815 แฟกซ์. 0-5369-3267, 0-5369-9815; website: www.thapaispa.com	50	600-1,200
27. เทดดี้ฟิลด์	157/2 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9507-6765	10	150-200
28. แทมมาริน	125 ม.8 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8111	10	100-300
29. ไทน์แอนด์ท็อป เฮาส์	169 ม.8 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8016, 0-9955-2215	5	150-250
30. นัญญาเกสท์เฮาส์	84 ม.1 ถ.รังสิยานนท์ โทร. 0-5369-9051 แฟกซ์. 0-5369-9395	12	150-300
31. นุ่นเฮ้าส์	3/1 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5339-9383, 0-1765-7106	9	150-500
32. บรีซ ออฟ ปาย	131 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-1998-4597, 0-4170-5184	17	250-600
33. บลูเฮาส์	36 ม.3 ถ.ชัยสงคราม โทร. 0-5369-9401	10	150-250
34. บ้านกระทิง	119 ม.2 ต.เวียงเหนือ โทร. 0-5369-8255 แฟกซ์. 0-5369-8256 website: www.baankrating.com	20	1,700-3,600
35. บ้านกานต์รวี	126 ม.1 ต.เวียงใต้	4	100-300
36. บ้านตะวัน	117 ม.9 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8116-7	17	200-600
37. บ้านตายาย	115 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9579	5	300
38. บ้านน้ำปาย	88 ม.3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ โทร. 0-1830-1161	14	120-800
39. บ้านน้ำปาย รีทีส	47 ม.3 ต.เวียงเหนือ โทร. 0-1830-1161	6	1,200-1,800
40. บ้านน้ำฮูบังกะโล	24 ต.เวียงใต้	6	100-300
41. บ้านนีน่าเกสท์เฮ้าส์	100 ม.1 บ.แม่เย็น ต.แม่ฮี้ โทร. 0-1289-6408	4	300-500
42. บ้านปายเกสท์เฮาส์	108/4 ต.เวียงใต้	5	100-300
43. บ้านปายชาร์มมิ่งโฮม	123 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9796, 0-9851-8043	5	500-1,200
44. บ้านพ่อกำนัน	52 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9382	12	100-300
45. บ้านไม้คนเมือง	117 ม.1 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9499, 0-9432-6204 แฟกซ์. 0-5369-9499	12	1,500-2,000
46. บ้านวิศรุต	83 ม.1 บ.แม่เย็น ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9400, 0-5709-8568	9	300-500
47. บ้านสมุนไพรปาย	176 ม.8 ต.เวียงใต้ โทร. 0-1883-7020 e-mail: tiger_hotmail.com	4	500
48. บ้านแสงเฮือน	35/3 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9859, 0-6180-4443	6	150-200
49. บานาน่า เฮาส์	212/2 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9327	7	150-200
50. บิ๊กเกสท์เฮาส์	70 ม.1 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9938 แฟกซ์. 0-5369-9938	9	100-150
51. บุหลันบุรี	55 ม.1 ต.เวียงเหนือ โทร. 0-5369-8302-3 แฟกซ์. 0-5369-8302 website: www.bananabonbon.com; e-mail: reservation@bananabonbon.com	6	3,300-7,000
52. เบลล์วิลล่า	113 ม.6 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8226-7 website: www.bellevillaresort.com; e-mail:paireservatoi@bellevillaresort.com	23	2,707-3,600
53. ปวีณ์ เฮาส์	95/1 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9368, 0-6189-4533	9	200-250
54. ปายเกสท์เฮาส์	75 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9411	6	120-150
55. ปายคาบานา	14 ม.5 ถ.ปาย-แม่ฮ่องสอนโทร. 0-5369-9190	13	400-1,200
56. ปายนา	166 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5037-7188, 0-4805-9784	4	250-300
57. ปายน้ำ ปายดอย	170 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9831-1639, 0-6778-3422	4	250
58. ปายบุรี	149 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-1801-6384	10	250-950
59. ปายมิเชล	60 ม.10 ต.ทุ่งยาว โทร. 0-6118-6999	5	200-350
60. ปายราไดซ์	98 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9838-7521	8	100-300
61. ปายริเวอร์เมาท์เท่น รีสอร์ทแอนด์สปา	15 ม.10 ต.ทุ่งราว โทร. 0-4806-1205, 0-1844-2014	7	1,500-1,800
62. ปายริเวอร์ลอดท์	ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.มส.	12	120-200
63. ปายริเวอร์ฮิลล์ เกสท์เฮ้าส์	94 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-8230, 0-1752-7151, 0-1472-2478 e-mail: napapangg@hotmail.com	6	150-200
64. ปายลานนา	169 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9635-7556, 0-9691-3367	10	250-900
65. ปายวัลเล่ย์	63 ม.5 ต.แม่นาเติง โทร. 0-5369-9898, 0-9432-4015	6	400
66. ปายวิมานรีสอร์ท	73 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9403 แฟกซ์. 0-5369-9403 website: www.paivimaan.com; e-mail: paiviman@hotmail.com	12	2,500-3,500
67. ปายอินเดอะสกาย	114 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8145	12	150-450
68. ปายฮิลล์ไซด์ รีสอร์ท	147 ม.2 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9189	18	1,000-5,000
69. ปายไฮแลนด์	67 ม.1 บ.แม่เย็นต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9316 แฟกซ์. 0-5369-8287	15	400-1,200
70. ปาล์มเฮาส์	3/1-5 ม.4 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9074	5	100-200
71. ปีเตอร์ แอนด์ วันดีฮัท	10/1 ม.1 ต.แม่ฮี้	7	80
72. พนาวิลเลจ	52 /3 ต.เวียงเหนือ โทร. 0-5369-3377, 0-6190-2516	6	300-390
73. พิชัยเฮาส์	30 ม.4 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9388	8	150-250
74. พี เอส ริเวอร์ไซด์	115 ม.4 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8095	8	80
75. พี.พี.ออร์คิด เกสท์เฮาส์	208/3 ม.8 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9159	5	200-300
76. พีพีออคิด	80 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9159	8	250
77. ไพลินเฮ้าส์	5 ม.1 ถ.เขตเขลางค์ ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9058	9	200-600
78. ฟรุ้ทการ์เด้นท์เกสท์เฮาส์	30 ม.5 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9093	8	120-300
79. ฟาเมอร์โฮม	76 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9953-3617	17	150-500
80. แฟมมิลี่เฮาส์	96 ม.3 บ.ป่าขาม ต.เวียงใต้	16	100-300
81. ม่องกอนการ์เด้นท์	53/1 ม.2 ต.เวียงใต้ โทร. 0-9266-0041	2	250
82. มิสเตอร์จันทร์	68/6 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9554	14	150-300
83. เมาท์เท่นลูเกสท์เฮาส์	174 ม.1 ต.เวียงใต้	10	100-300
84. เมืองปายรีสอร์ท	94 ม.4 ต.แม่นาเติง โทร. 0-5369-9988, 0-5327-0906 แฟกซ์. 0-5327-2895	20	800-1,000
85. เมืองมายารีสอร์ท แอนด์สปา	ต.เวียงเหนือ อ.ปาย	15	3,000-5,200
86. แม่เย็นเฮาส์	85 ม.1 บ.แม่เย็น ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9321	10	100-200
87. ยอนนี่ฟิลด์เกสท์เฮ้าส์	99 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-1626-5857	9	130-180
88. ริมปายคอทเทจ	99 ม3 ถ.ชัยสงคราม โทร. 0-5369-9133 แฟกซ์. 0-5369-9234	37	500-3,000
89. ริเวอร์คอนเนอร์	94 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9049	19	1,200-4,500
90. ริเวอร์ปาร์ค	ต.เวียงใต้	16	100-300
91. ริเวอร์ปาร์ ดาร์ลิ่งเกสท์เฮ้าส์ 1	120 ม.3 ถ.ธนานุบาล1 ต.เวียงใต้ โทร. 0-9559-6267	10	200-500
92. ริเวอร์ปาร์ ดาร์ลิ่งเกสท์เฮ้าส์ 2	120 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5709-9193	10	200-1,000
93. ริเวอร์วิวเกสท์เฮาส์	84 ต.เวียงใต้	16	100-300
94. ริเวอร์เฮ้าส์	63 ม.3 บ.ป่าขาม ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9915	4	400-700
95. เรนโบว์ เฮาส์	101 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-1289-8409	9	80-200
96. เรือนแฝด	132 ม.1 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9366	8	100-300
97. เลิฟ ปาย โฮม	62 ม.1 ต.เวียงเหนือ โทร. 0-9138-8961 website: www.lovepaihome.com	4	950-1,200

98. วิลล่าดีปาย	87/1 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9109	13	80-200
99. วิปายโฮเต็ล	143 ม.8 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9174	30	300-500
100. วิวพอยท์ บังกะโล	85 ม.1 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9379	8	80-120
101. เวียงปาย	304 ม.5 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5340-1117, 0-5369-8008 แฟกซ์. 0-5369-8008	18	650-1,700
102. สตาร์เกสเฮ้าส์	125 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9559-6065	24	150-800
103. สปาเอ็กโซติก	86 ม.2 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-8088	8	750-950
104. สวนดอยรีสอร์ท	84 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-9854-5294, 0-5369-9031	6	100-300
105. สวนหม่อน	109 ม.6 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-8275	7	150-250
106. สวนหอม	ตู้ ปณ. 34 โทร. 0-7193-6314	4	150-250
107. สวัสดีเฮาส์	183 ม.1 ต.เวียงใต้	5	100-300
108. สิบสองปันนา	60 ม5 ต.เวียงเหนือ โทร. 0-1735-1786	7	500-700
109. หลับฝันดี	132 ม.3 ต.เวียงใต้	9	300
110. อาโบดายาเกสท์เฮาส์	16/1 ม.3 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9041	5	250-400
111. อีส แอม อาร์	ต.เวียงเหนือ โทร. 0-1208-8410	6	500-1,200
112. เอเดนเกสท์เฮาส์	51 ม.1 ต.แม่ฮี้ โทร. 0-5369-9112	5	100-300
113. เอมี่ บันดิน	99 ม.5 บ.แม่ของ ต.แม่นาเติง โทร. 0-5369-9899, 0-6190-2394	7	250-300
114. เอเวอร์กรีน	220 ม.4 ถ.วันเฉลิม18 ต.เวียงใต้ โทร. 0-5369-9882, 0-1671-1378	6	200
115. ฮักอิงปายรีสอร์ท	29/2 ม.2 ต.แม่นาเติง โทร. 0-5369-9718	38	800-3,500
116. เฮือนไต	176 ม.1 ถ.ชัยสงคราม โทร. 0-1884-2664	2	900-1,600

รายชื่อเกสท์เฮาส์ในเขต อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58150

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. 354 เฮาส์	354 ม.1 ต.สบป่อง โทร. 0-6192-0847	3	200-350
2. เคฟลอร์ด	15 ม.1 ต.ถ้ำลอด โทร. 0-5361-7203 website: www.cavelodge.com	16	60-450
3. จังเกิลเกสท์เฮาส์	200 ม.1 ต.สบป่อง โทร. 0-5361-7099	6	250-350
4. นอร์ทเทิร์นฮิลล์	339 ม.1 ต.สบป่อง โทร. 0-5361-7136, 0-1030-9188 website: www.northernhillgh.com: e-mail: northernhill_gh@hotmail.com	5	200-1,500
5. บ้านกาแฟรีสอร์ท	277 ม.1 ต.สบป่อง โทร. 0-5361-7081 e-mail: khunjui@yahoo.com	5	500-1,200
6. ลิตเติ้ลอีเดน	295 ม.1 ต.สบป่อง โทร. 0-5361-7054 website: www.littleden-guesthouses.com	13	380-1,500
7. ลีซูลอร์ด	86/2 ม.2 ต.สบป่อง	8	100-300
8. เลม่อนฮิลล์	123 ถ.แม่ฮ่องสอน-ปาย โทร. 0-5361-7039 แฟกซ์. 0-5361-7213	6	300
9. วิวเดอเนสลอร์ด	47 ม.7 ต.นาปู้ป้อม	7	100-300
10. สบป่องริเวอร์อินน์	365 ม.1 ถ.ปางมะผ้า-ปาย โทร. 0-5361-7107 แฟกซ์. 0-5361-7107 website: www.soppong.com; e-mail: info@soppong.com	5	500-1,200
11. สบายคอทเทจ	205 ต.สบป่อง	4	100-400

รายชื่อเกสท์เฮาส์ในเขต อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58120

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	จำนวนห้องพัก	อัตรา (บาท)
1. บ้านบุญบันดาล	250 ม.1 ต.แม่ลาน้อย โทร. 0-5338-9338, 0-6191-9924	3	250-500
2. แบมบูฮัท	306/4 ถ.รุ่งโรจน์ โทร. 0-5368-9337	7	150
3. โอเค โฮมสเตย์	89 ม.8 ต.ท่าผาปุ้ม โทร. 0-5368-1426	3	150-350

รายชื่อร้านขายของที่ระลึก อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000

ชื่อ	ที่อยู่	หมายเหตุ
1. กรกมล	70/2 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-1951-1581	ชา, กาแฟ, พระเครื่อง
2. เจ้ม่วย	69/2 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-5361-1645	ตุ๊กตาชาวเขา, ผ้าชาวเขา, เสื้อผ้าพื้นเมือง
3. ไทยใหญ่	22 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 0-5362-0105	เครื่องเขินพม่า, ผ้าพื้นเมืองพม่า
4. น้องมุก	77/1 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-5362-0087, 0-9433-6922	ชา, กาแฟ
5. ผ้าฝ้าย	22/2 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 0-5362-0065	ผ้าพื้นเมืองชาวเขา
6. มณีรัตน์	80 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-5361-2213	เสื้อผ้าไทยใหญ่, เครื่องจักสาน, อัญมณี, เครื่องเขิน
7. มิ้ง แม้ว ชูวีเนีย	114/3 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-5361-4050	ไม้แกะสลัก, เครื่องเขิน
8. เรือนคำ	21 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 0-1886-3310	ของโบราณ
9. ละออ	24 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 0-5361-2014	เครื่องเขิน, อัญมณีแท้จากพม่า, เสื้อผ้าไทยใหญ่
10. หลุยส์	57/2 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 0-5361-2753, 0-1960-2336	อัญมณีแท้จากพม่า
11. ศูนย์ศิลปาชีพ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	128/2 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-5361-2244	จำหน่ายสินค้าที่ระลึกโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
12. ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ที่ว่าการอำเภอเมือง (หลังเก่า) ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-5361-1726	จำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
13. อัญมณี	36 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 0-5361-2160	อัญมณีแท้จากพม่า, ผ้าปักพม่า
14. อำภา	72 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ โทร. 0-5361-1280	ขนมงา, น้ำมันงา, น้ำผึ้ง, เครื่องจักสาน
15. Local	22/1 ถ.สิงหนาถบำรุง ต.จองคำ โทร. 0-5362-0543	ไม้แกะสลัก, กระเป๋าผ้าทอ, เสื้อผ้าพื้นเมือง

รายชื่อบริษัทนำเที่ยวในแม่ฮ่องสอน ที่ได้รับการจดทะเบียนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ชื่อ	สถานที่ตั้ง	เลขที่ใอนุญาต
1. 1864 ทัวร์แอนด์ทราเวล	90 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1863	23-00802
2. จองคำเกสเฮาส์และทัวร์	7 หมู่ 7 ถ.อุดมชาวนิเทศน์ ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-3818	23-00421
3. จอห์นนี่	5/1 ถ.อุดมชาวนิเทศ ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1667	23-00404
4. จัส แฮปปี้ ทัวร์	1/3 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2741, 0-5029-3818	23-00913
5. จิมมี่ทัวร์	32/3 ถ.ขุนลุมประพาส อ.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2264	23-00173
6. จีนเฮ้าส์ ทัวร์	6/1 ถ.ประชาอุทิศ ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1622	23-00110
7. เจริญสุข ทราเวล กรุ๊ป	100 ถ.สิงหนาทบำรุง ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0448	23-00086
8. ซันเฟลาเวอร์ คาเฟ่แอนด์ทัวร์	2/1 ซอย 3 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0549	23-00863
9. เซ็นทรัล ทัวร์	112/2 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1309, 0-5361-2285	23-00394
10. ทัวร์เมิงไต	89 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1979	23-00294
11.ไทยสกาย แทรเวิล	127/18 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0390	23-00949
12. ไทยใหญ่ทัวร์	22 ถ.สิงหนาทบำรุง ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0105	23-00572
13. นอร์ทเทิร์น สตาร์ รุ่งทิพย์	149 หมู่ 8 ซอยโรงแรมอิมพีเรียล ธาร ถ.ขุนลุมประพาส ต.ปางหมู อ. เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1473, 0-5361-1021-4	23-00025
14. น้ำริน ทัวร์	ที่ทำการไปรษณีย์ ซอยชั้น 1 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1857	23-00127

15. บี แอนด์ ที ทราเวลเซอร์วิส	271/1 ถ.แม่ฮ่องสอน-ปาย ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0713	23-00779
16. เผ่ ทัวร์	50 หมู่ 3 ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร.0-5361-3148	23-00277
17. พี เอส ทัวร์และรถเช่า	18/1-2 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-3427	23-00412
18. ฟร้อนท์ แอนด์ เฟิร์น ทราเวล	ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน ชั้น 1 แปลง มส 118 ถ.นิเวศพิศาล ต.จองคำ อ.เมือง 58000 โทร. 0-1602-7558, 0-1980-6676	23-00917
19. เฟรนด์ ทัวร์	21 ถ.ประดิษฐ์จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1647	23-00516
20. แม่ฮ่องสอน ที.เอ็น.ทัวร์	107/17 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0059, 0-5362-0060	23-00028
21. แม่ฮ่องสอน ที เอ็น แฟมมิลี่ ทัวร์	107/18 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-3454, 0-5362-0059	23-00788
22. แม่ฮ่องสอน เกสท์เฮ้าท์	295 หมู่ 11 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2510	23-00975
23. แม่ฮ่องสอน โกลเด้นฮัท ทัวร์	253 หมู่ 11 ถ.มรรคสันติ ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1544	23-00531
24. แม่ฮ่องสอนทราเวล เอเจนซี่	47 หมู่ 5 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362-0644	23-00665
25. โรส การ์เด้นท์ ทัวร์	86/4 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1681	23-00993
26. ลองทามส์ทัวร์	4 ซอย 3 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-9838-6865	23-00611
27. วีอาร์ ทราเวลแม่ฮ่องสอน	1 ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-2741	23-00427
28. สวัสดีทัวร์ แม่ฮ่องสอน	33/3 ซอยเปรมประชาขนส่ง ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-1318, 0-9950-9727	23-00269
29. สามหมอกทัวร์	33/1 หมู่ 3 ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5361-3698	23-00792
30. ไหมไทย ทัวร์	28 ถ.สิงหนาทบำรุง ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5362 -0441	23-00182
31. อะเมซิ่งแม่ฮ่องสอน	ซอย ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน ถ.นิเวศพิศาล ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-1671-1805	23-00311
32. จอย เอเลเฟนแคมป์ แอนราฟติ้ง	88 หมู่ 2 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-3273	23-00791
33. ชาลี เอ็กส์โพลเล่อย์	10 หมู่ 3 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-1884-2664	23-00793
34. ดวง เทรคกิ้ง	5 หมู่ 3 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5369-9101	23-00285
35. ดาเรน อีเรเฟ้นแคมป์	91 หมู่ 2 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-7176-2182	23-00700
36. ทวิน แคมป์ ช้างทัวร์	38 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-9556-4149	23-00916
37. น้อย อีเรเฟ้น แคมป์	85 หมู่ 2 ซอยโป่งร้อน ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-1960-8568	23-00464
38. นอร์ทเทิอร์น กรีน ปาย แอดเวน เจอร์ ทัวร์	28 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9385, 0-9953-4848	23-00518
39. แบคแทรคซ์ทัวร์-เทรคกิ้ง	29 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9739	23-00151
40. แบมบู เฮ้าส์ แอนด์ เทรคกิ้ง	106 หมู่ 1 ถ.แม่ฮี้-เวียงเหนือ ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-9953-3605, 0-5041-0949	23-00902
41. ปาย ซัมมิท เทรคกิ้ง	27 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9361	23-00548
42. ปายแคมป์ช้างทัวร์	5/3 หมู่ 4 ถ.รังสิยานนท์ ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9286	23-00564
43. ปาย เนเจอร์ เทรค	39 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-1706-3753, 0-4172-0391	23-01025
44. ปายอินเดอะสกายราฟติ้งทริป	114 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9090, 0-9838-5416 แฟกซ์. 0-5369-9090	23-00704
45. ปายอินฟอร์เมชั่น เซนเตอร์	13/2 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9872, 0-9143-9872	23-00934
46. ปี๊ค ทัวร์	66/1 หมู่ 3 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-3230	23-00757
47. เพิ่มชัย เทรคกิ้ง	101/1 หมู่ 4 ซอยบ้านเวียงใต้ ถ.ราษฎรดำรง ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58000 โทร. 0-5369- 8048	23-00213
48. แม่ฮ่องสอน แอดเวนเจอร์	12 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-1884-5025, 0-1952-3340 แฟกซ์. 0-5369-9815 website: www.mhsadventure.com: e-mail: mhsadventure2@yahoo.com	23-00628
49. อายา เซอร์วิส	22/1 หมู่ 3 ถ.ชัยสงคราม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9940	23-00998
50. เอ แอดเวนเจอร์	126 หมู่ 3 ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-5369-9503	23-00571
51. สายเลนด์ทัวร์ แอนด์ เทคค์	35/2 หมู่ 3 ซอยบ้านป่าขาม ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน 58130 โทร. 0-1765-7270	23-00243
52. เคฟ ลอร์ด	15 หมู่ 1 ซอยบ้านถ้ำลอด ต.ถ้ำลอด อ.กึง อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน 58150 โทร. 0-5361-7203	23-00369

